

בית מדרש "הלכה למעשה" ללמוד שחיטה,

ניקור ואו"ה

רחוב אלישע 2, בני ברק

מצב הניקור בארצה"ב

הרב ר' זלמן בריזל ירושלים
ראש הנהלה

הרב ר' מרדכי מלאכי
ראש בית המדרש ומנהל

הרב ר' מנחם רוט
מנהל השיעורים, חבר הנהלה

הרב ר' דוד אירבאך רב ואב"ד דק"ק טברי"ן
חבר הנהלה

הרב ר' אברהם ביעדערמאן
חבר הנהלה

קובץ מכתבים שנכתבו להפיץ לרבים, למען לגלות את
האמת המר, שנתגלה במצב הניקור בארה"ב
(וויליאמסבורג - בארא פארק - מאנסי - ועוד)
ובו יבואר:

השייכים לחלק האחוריים - ובלי
ניקור.

(ז) אין שום השגחה על ניקור.

(ח) המצב חמור עוד יותר בסאלאמי,
פרענקפוטער, וכו'.

(ט) גביות עדות בפרטיות.

(י) פסק דין מבידי"צ ירושלים.

(יא) פסק דין מהמנקרים דעדה
החרדית.

(יב) הדרכות והתעוררות בענין ניקור.

(א) יראים ושלמים נכשלים בחלב
דאורייתא.

(ב) אין שום מנקר, הקצבים הם
המנקרים.

(ג) הקצבים אינם יודעים בניקור ולא
כלום.

(ד) אין להם שום כתב קבלה.

(ה) משאירים חלב דאורייתא בהרבה
חלקים מהבשר.

(ו) מאכילים להציבור חלקים

מהדורא א'

חודש מנחם אב, תשמ"ב

***

מהדורא שני' ומורחבת
חודש אלול תשמ"ב

**סקירה כללית על מהות ומטרת ביה"מ "הלכה למעשה"
העומדת ברום המעלה בלימודי או"ה הלכה למעשה.**

שחיטה

גמרא חולין והמפרשים — טור, בית יוסף ויורה דעה, ט"ז ש"ך
ופרי מגדים — השחזת הסכין — שחיטת עופות — לימוד טריפות
— שחיטת גסות ובדיקות.

ניקור

לימוד הטור והיורה דעה ס"ד וס"ה — המקורות — הגמרא
הראשונים ואחרונים וספרי ניקור — לימוד ניקור למעשה.

או"ה

לימוד הטור ובית יוסף יורה דעה ט"ז ש"ך ופרי מגדים, דס,
מליחה, בשר בחלב, ותערובות — בירור הלכה מהראשונים
והאחרונים.

המטרה

להקים שוחטים מנקרים תלמידי חכמים ויראת שמים —
מומחים בשחיטה ובדיקה ובהלכות או"ה — שיהיו מונאימים
לשמש בקדש. בקהילות ישראל בארצנו הקדושה ובתפוצות —
ויקדשו שם שמים.

הנהלה

הרב ר' זלמן בריזל ירושלים ראש הנהלה, הרב ר' מרדכי מלאכי
ראש בית המדרש ומנהל, הרב ר' מנחם רוט מנהל השיעורים חבר
הנהלה, הרב ר' דוד אויערבאך בן הגאון המפורסם מוה"ר שלמה
זלמן אויערבאך שליט"א רב ואב"ד דק"ק טבריי חבר הנהלה, הרב
ר' אברהם בידרמן חבר הנהלה.

מגידי השעורים

הרב ר' מרדכי מלאכי — יורה דעה ובירור הלכות, הרב ר' מנחם
רוט חולין ויור"ד, הרי יצחק צוקרמן שו"ב שחיטה ובדיקה.

תוכן הענינים

ב סקירה כללית על מהות ומטרת ביהמ"ד הלכה למעשה .....

הקדמה

ה התגלות האמת בענין ניקור החלב לכל יושבי אמעריקא .....

ו שורש הראשון מפירצת הניקור בארצה"ב .....

פרק א

מכתבים מהמנקרים והבד"ץ דהעדה החרדית

א קול קורא ובקשה מורגשת מראשי המנקרים .....

ב פסק דין מראשי המנקרים האידך לנהוג הלכה למעשה .....

ג אישור על הני"ל מבית דין הגדול שבירושלים .....

ד הסכמת הגאב"ד ירושלים בעמ"ח ס' מנחת יצחק .....

ה פסק דין הגאון ר' יעקב לנדא אב"ד ב"ב א"י .....

פרק ב

א קול חוצב להבות אש — קריאה דחופה לגדולי חו"ל מהרהגה"צ ר' זלמן בריזל שליט"א .....

יח .....

פרק ג

א פסק מבית דין הגדול שבירושלים — אזהרות בעניני ניקור .....

ב מודעה נחוצה מהנהלת הבימ"ד .....

פרק ד

א כרוזא קרי בחיל — עדות הרהגה"צ ר' זלמן בריזל שליט"א .....

ב מנהג חו"ל .....

ג אמתלאות המנקרים לאו חדש הוא .....

ד תעודות השגחה על איטלויים .....

ה קצב שאינו מנקר כהוגן, מסכן נפשו ונפש ביתו .....

ו תוכחת מוסר .....

ז מי קובע מנהג ישראל .....

פרק ה

א מכתב מיוחד מהרה"ג ר' מרדכי מלאכי שליט"א .....

ב **אין כל חדש תחת השמש**

א ואבדיל אתכם מן העמים .....

ב המאכלים האסורים מסאבים ומשקצים את נפש אדם .....

ג זעקה גדולה — אור וחושך בערבוביאי .....

ד הזנחה בלימוד הלכות חלב וניקור .....

ה תדמה! אנדרלמוסיא ממש בניקור החלב .....

פרק ו

פרשת ניקור הכבד

א כרוז קול קורא מירחון לקט שושנה (סאטמאר) .....

ב **הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר רשכבה"ג מסאטמאר זי"ע על הירחון הני"ל** .....

ה .....

תוכן הענינים

פרק ז
גביות עדות

לו	הקדמה צאו והפגינו ברחובות	א.
לז	גביית עדות א'	ב.
לט	גביית עדות ב'	
מ	גביית עדות ג'	
מ	גביית עדות ד'	
מ	גביית עדות ה'	
מא	גביית עדות ו'	
מא	גביית עדות ז'	
מב	גביית עדות ח' מהרב הגאון ר' מרדכי מלאכי שליט"א	
מג	תביעת העדים!	ג.

פרק ח

מד	מכתב ששלח מנקר מומחה מוויליאמסבורג לביהמ"ד הלכה למעשה	א.
מד	התגלות המצב בהאסיפה שהתקיימה ע"י התאחדות הרבנים	ב.
	פרק ט	
נ	אודות הכרוז משנת תשל"ט	א.

פרק י

נב	כבר הי' לעולמים	א.
----	-----------------	----

פרק יא

הדרכה ללימוד הניקור

נד	לימוד ניקור מספרים	א.
נד	החורבן הגדול העלולה לצאת ממקצת ת"יח ורבנים	ב.

פרק יב

הכרעה משובשת מרבנים

נז	אחריות מלחוה דעת	א.
נז	אחריות להכריע	ב.
נז	אחריות לתת קבלה	ג.
נח	סדר הלימוד להיות מנקר	ד.
נח	סדר הלימוד לנותן קבלה	ה.
נט	גוערין בו בנזיפה	ו.

פרק יג

ובחרת בחיים

ס	בקשה ותחנונים	א.
---	---------------	----

פרק יד

סא	לברות גם מספק חלב	א.
----	-------------------	----

פרק ט"ו

סג	סאלאמי ווארשטען בעלויני פרענקפוטער ועוד	א.
סד	בשורה טובה מביהמ"ד הלכה למעשה	ב.

הקדמה

התגלות האמת בענין ניקור החלב לכל יושבי אמעריקע

יתברך הבורא וישבתח היוצר כל העולמים, שבעזרתו ית"ש, הננו נגשים להו"ל (במהדורא שני' – ומורחבת) את קונטרס הנוכחי, המיועד להציל אחינו בני ישראל די בכל אתר ואתר, ובעיקר אחב"י הדרים בארצות הברית וויליאמסבורג בארא פארק מאנסי ועוד, מהמכשול הגדול אשר נכשלינו בו בלי יודעים והוא איסור אכילת חלב, אשר חומר איסורו הלא הוא מפורש בתורתנו הקדושה, וכל בר בי רב דחד יומא, בעת שמתחיל ללמוד חומש קורא בפחד ובאימה את המקרא המפורש בפ' צו "דבר אל בני ישראל לאמר כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו וגו' כי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריב ממנה אשה לה' ונכרתה הנפש האכלת מעמיה" **ידוע** הוא הקרא ומפורש הוא לכל ילד קטן ופעוט, אכן סתום הוא למעשה לרוב הגדולים מאחב"י במקומות שונות, ובפרט בארצה"ב גם במקומות החרדיות ביותר החל מבע"ב הפשוטים עד לת"ח וגדולים וטובים, אשר בעוונ"ה הולכים יראים ושלמים בתמימות ובעוורון עיניים לקנות בשר אשר עליו חוותם גדול "בשר כשר גלאט למהדרין מן המהדרין" מבלי להשים על לב את גודל המכשול שמכשילים אותם ומבלי להבין להציל את עצמם מפח יקוש אשר פרוש לרגלם באשמת הקצבים ומוכרי הבשר והעומדים לימינם לתומכם.

אי לזאת הקדשנו את קונטרס הנוכחי, לעורר בו את דעת הקהל, ולזעוק ולהתריע על ידו, לכל אחב"י, בקול גדול אשר לא יסף עורו ישנים מתרדמתכם!!! עמדו נא! התייצבו נא!

לכבות את האש הבווער עד לב השמים. התאזרו נא ללחום נגד השונא הרוצה להרוס ולכלות את שארית הפליטה ח"ו ע"י ההתפטמות במאכלות אסורות בכלל, וע"י אכילת חלב בפרט, שהרי אכילת חלב עונשו חמור הוא משאר מאכלות אסורות, ועומד בשורה אחד עם אכילת חמץ בפסח ואכילת יוה"כ וידוע עד כמה הזהיר מרן בעל החפץ חיים זי"ע, את אחב"י בשעתו כשהוצרכו לגלות למקומות שונות ע"י הגזירות הנוראות דאז והזהיר אותם שאם ח"ו לא ישאר להם ברירה אחרת רק או לאכול ח"ו בשר חזיר ונו"ט, או ח"ו לאכול בשר אשר לא מנוקר מחלב, שיעדיפו לאכול חזיר ונבילה וטריפה שאיסורו הוא רק בלאו, מלהכשל ח"ו באיסור חלב שאיסורו הרי הוא בכרת רח"ל. ובעווי"ה הגענו למצב ירוד כזה, שבלי גזירת המלכות והדומה, מפטמים את אחב"י בבשר אשר לא מנוקר כראוי, ובתמימות לב נלכדו יראים ושלמים במצודה נוראה, אשר תוצאותי מי ישורנה. ואשר לא יאומן כי יסופר, ממש איום ונורא!

שורש הראשון מפירצת הניקור בארצה"ב

מוכרחין אנן יושבי ביה"מ להיות הולך רכיל ומגלה סוד מהיכן יצא ההזנחה באופן כה חמור להניח על הבשר גם חלב דאורייתא גמור בלי ניקור, ידוע לכל בר בי רב דחד יומא שבענין השתמשות בבשר בהמה היו מנהגים שונים מדינה ומדינה ומנהגיה, יש שהיו משתמשין גם בחלק אחוריים של הבהמה והעמידו מנקרים מומחים ובקיאים ע"ז, מנקרים כאלו אשר התמחו בבקיאתם הגדולה אחרי שלמדו ושמשו כל צורכנו זמן זמנים טובא. ואחרי שעמדו על הבחינה וקבלו כתב קבלה על אומנותם במלאכת הניקור, ובצירוף השגחה קפדנית גדולה מאוד.

ולאידך היו מקומות שביניהם נמנה בראש וראשון **מדינת אונגארן** שאפיי אחרי כל הנ"ל לרוב גדול האחריות בניקור חלק אחוריים שיש בה תרתי לריעותא חלב חמור לרוב, וגם יגיעה גדולה בצירוף אומנות מופלגה הנצרך לה. וע"כ לא חשו על ההפסד (אף שעלה הרבה פעמים להפס"מ) הנגרמת ע"י אי אכילת אחוריים ביודעם שבנפשם הוא. וחסו יותר ויותר על נפשות ישראל ברוחניות (כי מאכ"א מטמטם הלב והמוח ויוצאין לתרבות רעה רח"ל – אחרונים ס"י פ"א) וגם בגשמיות (כי עונש חלב בכרת). וויתרו על חלק אחוריים כולו.

והנה היום בזמנינו סתם המון העם וגם בני תורה היותר מופלגים, וגם רוב גאוני וגדולי הדור אינם בקיאים כלל באומנות ומלאכת הניקור (והוא מילתא דעבידא לאגלווי, ולית דין צריך בשש) והסיבה פשוטה, לפי שיוצאי מדינת אונגארן ושאר המקומות לא השתמשו בחלק אחוריים כלל ולקחו רק חלק הפנים ממש מקום שלא שייך שם כמעט כלל חלב. וע"כ לא נגע להם הלכה למעשה, ובהיות כן זאת שגור בפי כל כי אין אנו אוכלין גם כאן בארצה"ברק חלק הקדמי וכמו שנהגנו מימות עולם במדינת אונגארן ושאר מדינות וממילא שאין שייך לנו ענין הניקור רק קצת כפי המבואר ברמ"א יו"ד ס"י ס"ג, ברם לאמתו של דבר הוא טעות גדול ונורא עד מאד ומשם יצא הקרח הגדול במקצוע הניקור (מצד אחד), כי מקום החתך בארצה"ב וגם פה בארץ ישראל שמחלקין חלק הקדמי מחלק אחוריים בבית המטבחיים אינה מתאמת כלל וכלל למה שהיו עושין באונגארן ושאר ארצות. וכפי הסדר שחותכין עכשיו, יש בהחלק הנשאר לחלק הפנים הנכנס לחנות ונמכר לכלל ישראל כולו, חלק חשוב מאד שלדעת כל הפוסקים כולן בלי הבדל וקרא **חלק אחוריים** ונוהג בו כל החומרות שיש בחלק אחוריים דהיינו שצריך ע"ז מנקר אחוריים מומחה, וכתב קבלה על אחוריים, ומשגיח שני לפקח עליו, והמחמירין לא אוכלים אותו כלל כמו שאר חלקי אחוריים, והחלק ההוא מעולם לא נהגו להכניסו בתוך חלק הפנים ובמקומות שעשו כן הקצבים מדעת עצמם כבר צווחו עליהם הפוסקים ככרוכיא שמכשילים הרבים

באכילת חלב. כי שייך לחלק אחוריים והקצבים אינם בקיין
בניקורו לא למדו על חלק האחוריים חכמת הניקור.

ולדוגמא נעתיק קצת ממה שצווחו הפוסקים כולם באזהרה
חמורה שלא לחתוך כדרך שאנו חותכין כהיום (בסי' טהרת
אהרן, אהל יצחק, זבח שמואל, צינה דוד, גבעת פנחס, דרכ"ת
וכל שאר סי' ניקור כולם העמידו ליסוד העיקרי קודם שנכנסים
למלאכת הניקור שידעו בדיוק מה נקרא חלק הפנים ומה נקרא
חלק האחוריים) ועיין בסי' גבעת פנחס סי' ס"ה סעי' י"ט שכ'
בזה"ל: עוד צריך להזהיר כשחותך חלק הפנים וכשמגיע בסוף
הצלע וחותר בשיפוע צריך ליזהר מאד שיחתוך בשיפוע למעלה
עד להטיבור והטיבור יניח לחלק האחור וכו' עכ"ל.

**דעו נא אחיי ורעיי כי אין חותכין החיתוך שכעת
בשיפוע כלל, ומניחין הטבור והוא הנקרא שפונדערס
ומה שלמטה מן הטבור לחלק הפנים היפוך מ"ש כאן
בגבעת פנחס, ושאר ספרי ניקור הנ"ל.**

וז"ל הבית יצחק בהקדמתו לניקור: כי רוב מן הקצבים
שתיים רעות עושין שמניחין הבשר שבין צלע י"ב לייג לחלק
הפנים וגם חותכין בשוה בכסלים שתחת הטיבור השייכים
לחלק האחור ומניחין ג"כ לחלק הפנים **ומכשילים הורבים
באיסור גמור** ואין מי שמשגיח ע"ז וכו' עכ"ל.

**מה נאמר ומה נדבר בכל מדינות אמעריקע סדר
החיתוך ממש כמו שכ' כאן- הגבעת פנחס ושאר ספרי
המנקרים שלא לעשות ואשר בחיתוך כזה שתיים רעות עושין.
ובעוה"ר הרעות הללו עושין כעת בכל מדינות אמעריקע והבשר
הלזה מביאין בחניות בויליאמסבורג, בארא פארק, מאנסי
(זאת מה שראינו בעינינו) וגם בכל שאר עיירות.**

ועל אלה אנו בוכים ותרדנה עינינו דמעה כי המנקרים
יודעים לכל היותר ניקור חלק הקדמי **והיינו מה שנקרא
עפ"י הלכה חלק הקדמי** אבל כעת שיש גם מחלק אחוריים

אין יודעין בין ימינם לשמאלם כלום. והרעות היוצאין מזה הן כדלהלן.

- 1) מוכרין חלק אחוריים בלי ידיעת ניקור אחוריים.
- 2) עיי"ז מאכילין חלב גמור מן התורה לכל העם בשגגה.
- 3) אלו שכבר כן מנקרים אבל הרי עכ"פ מנקרים אחוריים בלי קבלה ואסור לכל הפוסקים, ומעבירים אותו על זה*.
- 4) גולי אייראפע (וגם ילידי ארצה"ב) ודאי לא היו אוכלין מחלק אחוריים כמנהגם מקדמת דנא באונגארן גם אם הי' מנוקר כדבעי.

ועכשיו יתגלה לך הפליאה למה נתגלה זה בעיקר למנקרי ארץ ישראל כי אצלינו לומדים גם ניקור חלק אחוריים הדק היטב ובקיאים בזה היטב, ועיי"כ מיד בהבטה ראשונה הכונו בזה כאשר אך דרכנו על מפתן החניות (בוטשער'ס שבוויליאמסבורג

*

ועיין בשו"ת בית שלמה חיו"ד סי' צ"ו ע"ד השאלה בקצב אי שניתן לו לנקר פאכווי"ס מבהמה והוא ניקר אותם ואמר שניקר כראוי והראה הקצב שאינו מנוקר כראוי, ושלחו. הח' להמנקרים דקי' בוטשאטש והשיבו שנשאר עוד קרומים וגם כשני שעורים מחלב, והקצב המנקר התנצל א"ע כי כן למד לנקר מאביו ושאל רוי"מ דין הקצב כי הוא איש עני וטפלי תלוי' בי', וכי שם, וז"ל והנה אף שהתנצל א"ע שהי' שוגג גמור ולבו אנסו, עכ"ז גם בשוגג החמיר השמ"ח סי' ב' להעבירו על חדש או שתים ולהחזירו אח"כ ע"פ קבלת ד"ח, וכך ראוי לעשות בני"ד וכו' אמנם העיקר הוא שאין להניחו עוד לנקר עד שיביא מכתב ממנו מומחה שיודע לנקר מה שהמנהג שם לסמוך בניקור על הקצבים, ולא עיי"ז בלבד אני אומר כן כ"א על כל הקצבים שמנקרים פאכווי"ס כי רבה המכשלה בזה בעתים הללו שכ"א יש לו קבלה מאביו וערבך ערבא צריך, ואיני יודע מה נקרא שם פאכווי"ס אם כוונתו על הכסלים, שם צריך השגחה יתירה כי יש שם חלב גמור וצריך ניקור ממנו מומחה, וכבר צווח מאוד בספר בית יצחק דיני מנקר סעי' ח', והזהיר לקצבים שלא

ובארא פארק, ומאנסי,) ומנקרי ארצה"ב לא ידעו בין ימין לשמאל. כלום וכלום ממש.

ומה שהמנקרים צועקין (מחמת חוסר ידיעה) שעושין מנהג אונגארן כבר מבואר לעיני הקורא השיבוש בזה, כי איך אפשר

יחתכו רק עד הטבור והטבור יניח לחלק האחור כי הכסלים למטה מהטבור והטבור עצמו שייכים לחלק האחור ע"ש, ובכאן יש שו"ב שבקי באלו הענינים והוא משגיח ע"ז, **וגם אני מכריז בכל עת ומזהיר ע"ז מאוד וכו'.** עכ"ל.

היוצא לנו מדבריו, שאין לנקר הכסלים שלמטה מן הטבור בכלל (והוא כל החלק הנקרא **שפונדער"ס** שע"ז בעיקר אנו דנין כאן) רק ע"י **מנקר מומחה שיש לו כתב קבלה ממנקר מומחה**, ולא די לו במה שיש לו קבלה מאביו ע"ז, כי גם ערבך ערבא צריך, וגם כותב שיש שם **חלב גמור**, והמנקר שנכשל בזה אפ"י רק בשוגג ובאונס חייבים להעבירו על חודש או שתים, הגם כי הוא איש עני וטפלי תלויי ב"י, והגם שהתנצל א"ע שלמד לנקר כן אצל אביו, שמא עמי בינו זאת, איך שכל הטענות שאנו רגילין לשמוע היום ממנקרי וקצבי זמנינו, הכל מרומז בלשונו הזהב של מרן בעל הבית שלמה זי"ע.

ועיין עוד בספר דעת תורה (להגאון מבערזאן זצ"ל שידוע בכוחו דהיתרא) ביו"ד סימן ס"ד סעיף כ"א שכי ע"ד השאלה במנקר שה"י לו כתב קבלה שידוע לנקר חלק הפנים, ולקח חתיכת בשר מאחוריים וניקר אותו ומכר לאחרים, ולקחו הבשר ושלחו אותו למנקר ואמר המנקר שמצא אחריו חלב **כשעורה**, ורצה השואל לצדד שם, א) דה"י רק מחמת חסרון בקיאות ולא במזיד, ב) שהחתיכת בשר שניקר הוא **רק חלב דרבנן** וא"כ אין מעבירין אותו ע"ז, והשיב לו הגאון הנ"ל וז"ל ואולם כפי הנראה ממכתבו שאין לו כתב סהדותא על ניקור חלק אחוריים, ובאיזה כח בא לנקר ולמכור הבשר וסמך על הבנתו לבד **וידוע לכל שאסור לו לעסוק בזה עד שיבדקוהו**

לטעון כן בו בפרק שבאונגארן לא השתמשו בחלק זה כלל, וגם בחלק הפנים שמכרו ואכלו גם באונגארן שוררת הפקירות והזנחה מופלגת בין המנקרים וכ"א עושה מה שלבו חפץ ותולה בוקי סריקי לומר שכן נהגו באונגארן כי כל מנקר מלאכתו

מומחים אם הוא בקי בזה כנהוג וכדין שוחט ובודק, וא"כ אין זה רק מפני שהוא קל במעשיו ומהראוי לקנסו עבור זה לבד, ובפרט לפי מש"כ התבו"ש סוס"י א' היכי דאיכא רגליכו לדבר גם עד א' בהכחשה נאמן יעו"ש, וה"נ בני"ד כיון שלא הי' לו כתב סהדותא על ניקור חלק האחוריים (רק על חלק פנים) והוא עסק בזה בשאט נפשו הרי לפנינו רגל"ד שהוא חשוד להאכיל טריפות, ועל מש"כ השואל שהי' רק חלב דרבנן, מצדד שם בדע"ת דזה דוקא בת"ח היודע לדקדק בין איסור קל לחמור, אבל בעם הארץ מי שחשוד על הקל חשוד על החמור, וגם שבחלב שאני ויהי' איזה חלב שיהי' מעבירים אותו וסיים שם בזה"ל וגם כפי מה שכ' דעסק בזה בלא קבלה א"כ הרי יש תקנת קדמונינו שלא לעסוק בשו"ב בלא קבלה מבקי וחכם, ומכ"ש בניקור שהוא קשה יותר משאר בדיקה וא"כ הוי פורץ גדר וכו' ומה לנו לרחם עליו כיון דאיהו גופו לא חס על נפשו ונשמתו, ועיין פ"ד דידיים מ"ג הרי אתה כמהנן ממון ואין אתה אלא כמפסיד נפשות וכו', ולכן אם כן הוא כמ"ש רו"מ במכתבו שעסק בניקור אחוריים מדעתי דנפשי, איננו חפץ להטפל בהתירו כלל וכו' עי"ש עוד שהחמיר עליו ג"כ הגם שהי' טפלי תלויים בו עי"ש, מכל זה תעמוד מרעיד, שהלא בזמנינו בארצה"ב אין כמעט אף אחד שיהי' לו קבלה אפי' על חלק פנים ומנקר חתיכות השייך לחלק אחוריים, ומה עוד עם אלו שלא מנקרים את החתיכות אלו כלל, בטענת כזב שכן הי' מנהג אונגארין, אינם ונורא וע"ע בדרכ"ת סי' ס"ד ס"ק קל"א בשם בל"י שאין אדם מנקר אא"כ נטל קבלה עי"ש.

משונה מחבירו ומה שמתנצלים שנוהגין שלא לנקר על שם מנהג אשכנזי גם בזה טעו טעות גדולה למאד ואין יודעין כי מנהג אשכנז לא קאי על כל השפונדר כ"א במקו"א, ולכו"ע יש שם בהשפונדער חלב דאורייתא והמדובר כאן הוא גם על החלב שאסור לכו"ע, ולא רק בחלב שאסור מצד מנהג.

ענין החיתוך שעושין כעת בארצה"ב הוא מחמת שכן מנהג המדינה בכללות לעכו"ם ולהבדיל ישראל שוה ותחת לחתוך ולהשליך לאשפתא כל מה שמניחין מחלק אחורייט לחלק הפנים מחמת מנהג המדינה מוכרין הכל בשוה.

ולא זו אף זו, כי מלבד חלק הפנים וחלק האחוריים, יש ג"כ חלק הקרביים ובכללם הקיבה, הכרס, המסס וביה"כ, טחול, כבד, ודקין, וטרפש הכבד, שבכל אלו יש חלב האסור מן התורה, וגם בהם שוררת הזנחה גדולה עד מאוד בדבר שמפורש בקרא, ולא שייך בו מנהגים.

שומו שמים על השגגה הגדולה הזאת עשירות שנים לרבבות אלפי ישראל.

אנו תפלה להשי"ת שיחזק את ידינו ויאמץ את רוחנו ויתוקן הדבר במהרה בתיקונו הראוי בשלימות, ותחזינה עינינו במהרה בשובו לציון ברחמים בביגצבב"א.

פרק א

מכתבים מהמנקרים והביד"צ דהעדה החרדית

מכתב א.

קול קורא ובקשה נרגשת!!!

מראשי המנקרים של העדה החרדית בירושלים

תוכן המכתב

שבאמעריקא נכשלים ירו"ש באיסור חלב רח"ל!

שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך כי מציון תצא תורה וזכר ה' מירושלים. אנו הח"מ קבוצת מנקרים וראשי מנקרים פונים אל אחינו בני ישראל בכל אתר ואתר המה ורבניהם ומורי הצדק די בכל אתר ואתר הי על כולם יחיו.

שלום רב לכלכם אדשה"ט אנו פונים אליכם בבקשה שטוחה להאזין היטב להלכה הפסוקה אשר אנו כותבים לכם כאן...

והנה לפני כמה חדשים הגיעה אלינו ידיעות שבאה"ב* קיימים קהלות גדולות של יראים ושלימים בתורה ומצות ואינם לומדים היטב על ניקור הבשר של חלק הקדמי ונכשלים באיסור חלב שיש על זה איסור כרת!!

ועל דבר זה דאבה מאוד נפשינו התאספנו קבוצת מנקרים וראשי מנקרים כי הרגשנו כי עלינו מוטלת האחריות הגדולה הזאת להצילם מחטא חמור ושולחים כאן הלכה פסוקה וברורה.

*עמדנו בזה על הביור גם בויליאמסבורג, בארא פארק, ומאנסי).

וכן ג"כ אצלכם אם יהיו לכם מנקרים מומחים הרי מה טוב ומה נעים.

ואם ח"ו לא, אז תשאירו את ב' או ג' צלעות האחרונות עם החלק האחורי, עבור הנכרים, כ"כ את השפונדרה עם הצלעות והקטנות ששם נמשך חלב הכסלים, עם החלק האחורי ועל אחת כמה וכמה שבוה צריכים להקפיד שלא לאכול את הטחול. המעיים. והכרס. והכליות שהם חלב דאורייתא וכן החלב שעל הכבד שכל אלו צריכים ניקור מן הבקי *

אין ספק אשר על דבר חמור כאיסור חלב או חשש לאיסור חלב יקפידו לתקן אשר יהיה אפשר לאכול בשר כשר לכל הדעות.*

ר' גד טרוביץ — ראש מנקר בעדה החרדית ירושלים

ר' יוסף צבי הירשמן — מנקר בעדה החרדית ירושלים

ר' משה ליב קורנבליט — מנקר בעדה החרדית ירושלים

ר' מאיר דוד קורנבליט — מנקר בעדה החרדית ירושלים

(*) כל הנמנה בפסקא זו משתמשים בו בהרחבה בארצה"ב (גם בויליאמסבורג, בארא פארק, מאנסי) הגם שאין בקיאין בניקורה וגם כרס וכליות הגם שברגיל אין אוכלין אותה ממש אבל אוכלין אברים שיש בהם מגע עם חלב הכרס, וחלב הכליות. שאסורים מה"ת. ובהרבה זוויות שכיח גם דקין, ולפעמים גם טחול, וכידוע שיש בהם חלב דאורייתא ממש.

(*) ראינו לנכון להראות להקורא עד היכן הפליגו הראשונים כמלאכים להחמיר גם בספק חלב, דהיינו אפילו בדברים שיש ראשונים המתירין מ"מ הורו דיעה לעם ישראל להחמיר כמחמירין מחמת חומר איסור חלב החמור מאד מאד עד לב השמים, וממנו ילמוד הקורא בק"ו בן בנו של ק"ו להחמיר ולהרחיק כמטחוי קשת כל דבר שיש עליו עוררין **שיש בו איסור חלב לכל הדיעות**, אף אם יהי נבדך בדעתו אם צדקו דברי המערערין מחמת קול מליצי יושר הרוצין לחפות ניל הנעשה!

וז"ל ספר האגור ס"י קע"ח: (אות באות).

אמר המחבר מפני ששמותי מגמת מחשבתי לחלוקי דיני חלב אשר נחלקו בהן חכמינו ז"ל, מצאתי דבשבעה מקומות בבחמה נפל בהן המחלוקת, וכ"ו ואתה בני חכם לבך וישמח לבי גם אני אל תלך בדרך המקילים כי לא תדע איזה יכשר **ואל תכניס עצמך בספק איסור כרת כי ספק איבוד נפש הוא**, ומצאנו שרבותינו זכרונם לברכה החמירו אפילו בספק איסור דרבנן ואפילו בספק ספיקא לפעמים כמו בספק אחות חלוצה וכ"ו וכן ביתר מקומות אשר נלאתי להאריך, **וקל וחומר בן בנו של קל וחומר איסור חלב שענשו כרת שאל תכנס בספקות**, שיטה מעליו דרכם פריעהו אל תעבור בו, ועוד אומר כי בזה אין נקרא ספק חלב **מאחר שדברים אלו תלויים בהכמה ובקבלה**, כמו פשטקו המחברים במקום שלא תוכל לשער האסור מחמת חסרון דעת אין נקרא ספק וכ"ו וכן הוא החילוקים בחלב הנוכרים נפלו מצד חסרון הקבלה מן הקדמונים כי נעשתה תורה כשתי תורות בעונות, ואתה בני אשר נתן לך השם יתברך לב לדעת ועיני השכל לראות **מנע רגליך מנתיבות ספק איסור חלב, ותאסור עליך בכל מקום שנחלקו בו רז"ל** וטוב לך, וכן אני הצעיר נוהג שלא לאכול מנקורי הירכים אלא ממנקר תלמיד חכם ההולך לחומרא בכל המקומות הנוכרים, ואתה אחי ראה גם ראה בין בדבר והבן במראה עכ"ל.

מכתב ב

פסק דין

מראשי המנקרים דעדה החרדית
בירושלים, האיך לנהוג בניקור
השפונדעריס הלכה למעשה

בס"ד

אנו הח"מ מאשרים שכל הנכתב בספרו של הרבה"ג ר' מרדכי מלאכי שליט"א. בניקור חלק הפנים הקדמי: מסיר את הקרום שעל הבשר האדום עד סופו שנקרא בלה"מ ריפאלע וגם מנקר את החלב שמתחת לקרום הנ"ל וחותר לאורך הגיד עד לחזה ומוציאו וקולף את החלב מהגיד עד לקצהו של הבשר שהיא המשך הכסלים של הירך ואח"כ מפריד את הבשר האדום מראשי הצלעות ממקום חיבורן לעצמות הרכות וחותר בסחוסיהן מכל חלבן שעליהם. וכן קולף את הבשר האדום מתחתיו במקביל המכסה את העצמות הרכות וכמו"כ מצדו השני קולף הריפאלע במקביל המכסה את הגיד הדם לכל אורכו. כל הנכתב כאן הוא להלכה וכן ראוי לנהוג ואין לשנות בכל תפוצות ישראל ובגולה.

כ"כ אנו מאשרים שחלק הקדמי והפנים הוא חלב דאורייתא ויש בו איסור כרת.

ר' גד טרוביץ — ראש מנקר בעדה החרדית ירושלים *

ר' יוסף צבי הירשמן — מנקר.

ר' משה ליב קורנבליט — מנקר. *אשר צבי הירשמן*

ר' מאיר דוד קורנבליט — מנקר. *אשר צבי הירשמן*

(*) המנקרים הללו מלבד גודל מומחיותם במקצוע הניקור עד להפליא וגם בחלק האורזים, ואין מנקר בארצה"ב שיגיע לקרסוליהם. עוד להם זאת שיש בידיהם כתב קבלה בהשתלשלות דור אחר דור מאת הגאון הנורא הקדוש המפורסם מוהר"ר יהושע לייב דיסקין זצוק"ל וזכיינו, ואתו ריעו בדומה לו הגאון הצדיק המפורסם מוהר"ר שמואל סאלאנט זצ"ל עם בית דינם. (וכידוע שהגאון מהר"ל דיסקין עסק עוד במלאכת הניקור גם בחו"ל עוד טרם בואו לארץ ישראל) ומה גם שהן הן הראויין להעיד כיון שאין להם נגיעה צדדית. ולעומת זאת מנקרי ארצה"ב המצווחין "מנהג אונגארין", לרובם אין להם קבלה תחת ידם, ורק אחד בעיר וגם זה לא בהשתלשלות דור אחר דור עד גדול פלוני וגם רק על חלק הפנים הודאתם, וגם כולם נוגעין בעדותן. להצדיק מעשיהם המקולקלין ופסולין להעיד כדקיי"ל דאפילו דיני העיר פסולין להעיד בס"ת של אותו העיר, כ"ש בזה.

שמעו עמי בינה זאת את מי אתם מחליפין במי.

אישור על הנ"ל

מרבותינו שרי התורה שבא"י הביד"צ של העדה החרדית ירושלים ת"ו

פעיה"ק ירושלים ת"ו יום י"ד לחודש תמוז שנת תשמ"ב
אנו הביד"צ דפעיה"ק ת"ו מחזיקים טובה לכב"ת הרח"ג וכו'
כש"ת מו"ה רבי זלמן בריזל שליט"א שהושיב כולל מיוחד של ת"ח
ירוש"ש לברר ההלכות השייכות לדיני ניקור וכו'.

וכמו"כ הננו לאשר כי הרה"ח המנקרים שחתמו לעיל בחת"י
הנם ירו"ש ונאמנים בעבודתם בתורת הניקור.

ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר ותבוא עליהם ברכת טוב.

הכו"ח הביד"צ דפעיה"ק ת"ו

נאם משה ארי' פריינד ראב"ד פעיה"ק ת"ו

נאם ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מהר"צ זצוק"ל

דושינסקי נאם ישראל יעקב פישר

נאם בנימין ראבינאוויטש נאם אברהם דוד הורוויץ

הסכמת מרן הגאון פוסק הדור הגאב"ד ירושלים ת"ו בעהמ"ח ס' מנחת יצחק

הנני מצטרף בזה לדברי הגאון"צ הביד"צ שליט"א.

וח"ש בצפי' לרחמי שמים המרובים ותקותי כי יבוא מזה
זכות הרבים כי הראש הכולל הרב הג' ר' מרדכי מלאכי
שליט"א אתמחי גברא ואתמחי קמיע, כאשר כבר העידו עליו
הרבנים המומחים הגדולים שליט"א

נאום יצחק יעקב ווייס רב ואב"ד פעיה"ק ת"ו

מכתב ג'

יעקב לאנדא
 רב אב"ד דבני-ברק
 ארץ-ישראל

בי"ה תמוז תשלי"ט

הנדון: נקור חלק הפנים

ידוע, כי כאן בארץ מנקרים גם השפאנדרעס
 אולם תלוי מה נקרא חלק הפנים.

אם חותכים לחלק הפנים גם מה שאחרי הטרפּש (רויט פלייש) יש שם חלב דאורייתא * ומה שכי הרמ"א בשו"ע סי' ס"ד היינו רק על חלק הפנים שלפני הטרפּש מקום שמונחות בו הריאה, אבל אם מניחים לחלק הפנים מבשר הטרפּש בזה לא דיבר הרמ"א כי שם יש חלב ממש.

וכן הביא בדרכי תשובה בשם קונטרס הסמ"ע כי מהוצר הכבד ולמעלה אין שם חלב ומחצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות ושאר חלבים

יעקב לנדא

פעיה"ק ירושלים ת"ו יום ה"י לחדש אלול שנת תשמ"א

* (פה ארצה"ב לוקחים לחלק הפנים גם מה שאחורי הטרפּש).

פרק ב

קול חוצב להבות אש!!!
מאת האיש המורס מעם לוחם מלחמת ד'
ומעמיד הדת על תלה במסירת נפש ממש כל
ימי חייו. ה"ה הרהגה"צ המפורסם מוהר"ר
זלמן בריזל שליט"א
נשיא בית המדרש הלכה למעשה

קריאה דחופה לגדולי
חו"ל.

לכבוד הרה"ג וכו'.

ראשית דברי רוצה אני להביא את דברי השפת אמת וצ"ל שאמר:

העולם נקרא ע"ש העלם שעליו לחקן בעוה"ז, וכפי התיקון העלם
 זוכה לאור הגנוז — כפי ערכו חבד"ל אומרים "יש קונה עולמו בשעה
 אחת." ע"י מסירות נפש וזכין לשעה אחת. וזה קורה אצל כל איש
 מישראל. אין לך אדם שאין לו שעה. וצריכים לייגע את עצמו כל
 הימים לזכות לאותה שעה.
 התורה הקדושה אמרה:

"אל תשקצו את נפשתיכם ואל תטמאו בהם." במאכלות אסורות
 יש אטימות והטומאה. מאכלות אסורות מאסרין הנפש להיות משועבד
 לגוף והגשמיות. ועל ידי התעוררות ופעולות אדם לקיים מצות התורה.
 "והבדלתם בין הבחמה הטהורה לטמאה." וזכין לפעולה הזאת
 מהש"ת. "ואבדיל אתכם מן העמים." (מספרי הקדושים).
 שמענו מהרבה אנשים יראי שמים מומחים גדולים ונאמנים ובררנו
 את זה ע"י שישלחנו לארצכם לאמריקא שליחים נאמנים שנכשלים
 אצלכם באיסור חלב דאורייתא ובאיסור כרת רח"ל.

נוכחנו לדעת שהמנקרים שלכם לא יודעים
להוריד החלב דאורייתא ומכשילים את
אחבנ"י באיסור כרת רח"ל.

י"הכונה לוויילאמסבורג, בארא פארק, מאנסי.

הי' אצלנו מנקר מומחה — הוא משמש גם היום כראש מנקר בחו"ל בדקנו אותו בעניני הלב בנוכחות הרב הגאון משטרסבורג מביד"צ בירושלים ראש מנקר מירושלים ועוד מנקרים מומחים וכולם אומרים שזה שמשמש בקודש בתור ראש מנקר לא יודע כלום בניקור ומכשיל את הרבים במאכלות איסור הלב. אמרתי גלבי לא אתן מנוחה לנפשי

אצעק זעקה גדולה ומרה שכל בית ישראל ישמעו

הצילו! את עצמכם מאכילות הלב:

"כל אוכל הלב ונכרתה הנפש מעמו."

הביד"צ בירושלים הוציא כבר פסק הלכה שבחלק הקדמי הפנים של הבהמה יש הלב דאורייתא שהוא איסור כרת, וגם תוקנו תקנה שכל מנקר הרוצה לעסוק במלאכת הניקור צריך לקבל סמיכה ממנקרים מומחים ומבי"ד נאמן.

היות שיש חוסר גדול במנקרים מומחים וראי שמיום שנוכה לסמוך עליהם, הקמנו כולל — בית מדרש ללמוד ניקור הלכה למעשה — שהיטה ובדיקה והלכות או"ה בעזרת השם הצלחנו שבאו אלינו לכולה אכרכים גדולי תורה למדנים מופלגים פוסקי הלכות וראי השם, המגדרי שיעורים אצלנו הם רבנים גדולי התורה ויר"ש מומחים גדולים בעניני הלב הלכה למעשה ויש לנו בעזרת השם אכרכים שיודעים כבר הלכות ניקור הלכה ולמעשה ומקבלים תעודות סמיכה מביד"צ בירושלים. לכן הנני פונה לכבוד תורתכם הרמה לעמוד לנו לעזרה במלחמתנו. אני מאמין באמונה שלימה שבזכות זה נוכח לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

בכבוד רב

ובזכות התורה והמצוה

31 / בריו

הרב זלמן בריזל ירושלים

פרק ג

פסק מבית דין הגדול שבירושלים

תוכן המכתב

א) רבה המכשלה בענין ניקור, ב) מנקר צריך שיהי' לו כתב קבלה מהחכם, ג) גם בחלק הפנים צריך בקיאות ואומנות, ד) הבשר שאחר צלע י"ב שייך לחלק אחוריים, ה) לא לחפש קולות בענין ניקור, ו) ללמוד ניקור רק אצל מומחה וי"ש מפורסם, ז) אח"כ ליקח גם קבלה אצל בי"ד.

BETH DIN ZEDAK
OF THE ORTHODOX
JEWISH COMMUNITY
JERUSALEM, P.O.B. 2086

כ"ה
בית דין צדק לכל מקלות האשכנזים
ע"י תורה הנודית פרייה.
נשדד העיר לקולות האשכנזים
מתי"ק ירושלים תכ"ג
ת. ד. 2086

אזהרה בענין ניקור

נהוג ומקובל בכל תפוצות ישראל למנות שוחטים ובודקים מומחים ויראי ד' מרבים שיש בידם כתב קבלה מחכם הראוי לסמוך עליו. ולעומת זה רבה ההזנחה בענין ניקור שכל מנקר מלמד ומורה למי שרוצה ובזמן קצר ממלא את ידו לעסוק במלאכת הניקור ללא שום תעודה וקבלה ובאמת ערביך ערבא צריך, ועי"ז רבא המכשלה להאכיל ח"ו בחלב ודם איסורי כרת ר"ל, ומה שאומרים לסמוך ע"י הרמ"א ביו"ד ס"י ס"ד ס"ז דבחצי הבהמה של פנים אין בהם מחלבים אלו רק קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים וכ"ו — ד"ז גופא צריך לימוד ובקיאות דאלייך בקל יכשלו באיסור חלב, ובהכבד יש חלב, בהטחול, וחוטי דם בהלשון.

עוד יש לדעת מדי הנובי"ת יו"ד ס"י ל"א עד כמה אפשר להניח בהצלעות לחלק הפנים, וכפי שסיכם בשו"ת בית שלמה ח"א יו"ד ס"י ק"ז המנהג בכל תפוצות ישראל בגלילותינו לחתוך לחלק הפנים סמוך ממש לצלע שנים עשר והבשר שאחר צלע י"ב מניחים לחלק

אחוריים ואין מועיל רק ניקור ממנקר הבקי לנקר חלק אחוריים וא"א לבאר כל פרטי הענינים כמבואר ברמ"א שם.

אך זאת דעתנו שאין כדאי לחפש קולות במקום שיש מחמירין באיזהו חלק כי בלא"ה יש שפע בשר בהבהמה,

ואשר ע"כ באנו להזהיר שכל הבא למלאות ידו במלאכת הניקור יהיה זה דוקא אצל מנקר מומחה ויר"ש מפורסם ואחרי שהלז יתן לו הודעה ואישור שלימודו עלה יפה ובקי וזרזי במלאכתו יוכייע בפני ביי"ד או חכם המקובל להורות הוראה להבחינו ואז יקבל ממנו כתב קבלה לסומכו למשרת מנקר.

פעיה"ק ירושלים בחודש מנחם אב תשמ"א לפ"ק.

יצחק יעקב ווייס רב ואב"ד פעהקת"ו

נאם משה ארי' פריינד ראב"ד פהע"ק ת"ו

נאם ישראל יעקב פישר נאם בנימין ראבינאוויטש

נאם אברהם דוד הורוויץ

נאם ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מהר"צ זצוק"ל דושינסקי

זמן יצא ללמד רב ואנכי פה"ק

נאם ישראל יעקב פישר

נאם ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מהר"צ זצוק"ל דושינסקי

נאם ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מהר"צ זצוק"ל דושינסקי

נאם בנימין ראבינאוויטש

נאם ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מהר"צ זצוק"ל דושינסקי

נ.ב. בסוף תשובת הרא"ש נדפס בפסק בי של מהר"י סרזינא, נהגו בקרקא ואשכנז, בפולין ורוסיא שמנקר צריך להביא תעודת ניקור בכתב באישורו של מורה צדק כמו בשחיטה ויש מחמירים יותר בניקור מבשחיטה ראה תשובה "דברי דוד" להגאון מוהר"ר דוד מילדובה ז"ל פ' ל"ה, וכך המנהג בארצנו הקדושה מדורי דורות ועיין בשו"ת בית שלמה חיו"ד סי' צ"ו.

* * *

ימנקר מומחה הוא זה שיש בידו כתב קבלה על אומנות הניקור גם בחלק של אחוריים קבלה בהשתלשלות דור אחר דור עד לגדול הדור מפורסם, וגם משמש עדיין בתור מנקר תחת השגחה טובה. של רב שאינו לוקח שכר בעד השגחתו.

מודעה נחוצה!

הננו להודיע בזה להציבור החרדי די בכל אתר ואתר שהבית דין צדק דעדה החרדית ירושלים עיה"ק תובב"א החליטו שכל אברכים או רבנים ומשגיחים שרוצים אישור על ידיעתם ב"ניקור" ורוצים לקבל "קבלה" מהבית דין צדק עליהם לעמוד לבחינה לפני הרה"ג ר' מרדכי מלאכי שליט"א והרה"ג ר' ברוך מייזליש שליט"א, ואחרי קבלת אישור וסמיכה וחתומת ידיהם יתן הביד"צ מירושלים עיה"ק סמיכה.

המעונינים נא לפנות אל הנהלת בית המדרש "הלכה למעשה רחוב אלישע 2. בני ברק או אל המשרד שלנו ברחוב הס' 7. תל — אביב טל. 294748 ת.ד. 4618. ההנהלה

פרק ז

כרוזא קרי בחיל!!!

עד חי על חורבן המצב בניקור חלב בארצה"ב
מאת הרהגה"צ המפורסם מוה"ר זלמן
בריזל שליט"א

נשיא בית המדרש הלכה למעשה**מנהג חו"ל.**

כך קבלנו מבית אבי בטרם שידעתי לקרא את האותיות אלף בית מרגלא בפי דברי "יהודה בן תימא": הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים, ושהמלך הגדול הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו של אדם. ממילא לא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת.

אצל משה רבינו כתוב: "ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה," כתוב ילד, וכתוב נער. ילד הוא פעוט קטן, ונער הוא כבר גדול, רש"י מפרש קולו כנער. ביאור הדבר, ילד בוכה שחסר לו או כואב לו לעצמו, ואיננו מרגיש בצער הזולת, אבל נער כבר מרגיש בצער של חבירו אפילו בזמן שלעצמו לא חסר לו כלום אבל כשוואה בצערו של חבירו כואב לו וצער לו, ובוכה.

בת פרעה הכירה במשה כי לא בוכה לדאגת עצמו כי הצילה אותו, והבכיה היתה השתתפות בצערם של ילדי ישראל שאין מי שיצילם וזהו קולו כנער. כל ימי חלדי קימתי את קולו כנער לי, לא הי חסר לי ב"ה, תמיד הי חסד ה' אתי. אבל צריכים לקיים ואהבת לרעך. כשבא הגאון הקדוש הרבי מסאטמאר זצוק"ל לירושלים המצב של יראי ה' הי קשה מאוד בכל המובנים פרנסה לא הי והנוער הלך בדרכים אחרות לא ליראי ה', קרא אותי הצדיק מסאטמאר ואמר לי זלמן מה יהי עם הילדים שלנו, הם עוזבים אותנו והולכים לשומר הצעיר, צריכים להצילם. אני הייתי בעל משפחה עם ילדים קטנים והייתי צריך לדאוג לפרנסתם ולחינוכם בדרך התורה והיראה, ולמדתי שיעור לפני בחורים גדולים. התחנן הצדיק הקדוש ואמר זלמן עזוב את הכל רק להתמסר להציל הנוער. הגאון מברייסק והגאון רבי ראובן בענגיס הראב"ד זצוק"ל עזרו לי וב"ה הצלחנו להוציא הרבה

בחורים מהקיבוצים זה הי' מסירות נפש ממש יסדנו תלמוד תורה
ישיבות ומפעלים אחרים ובי"ה זכינו לראות ירושלים מקום תורה
ויראה לתפארת.

על מה הקדמתי כל זה, כי הנה בי"ה עסקנו כבר הרבה בעניני
הצלה, אבל מה אומר ומה אדבר עכשיו הגיע לידינו ענין נורא ואיום!
אשר כמוה עדיין לא היה לנו מעולם ממש לא יאומן כי יסופר כי נוגע
ממש להצלת אלפים ורבבות מאחינו בני ישראל — מאיסור חמור
איסור כרת רח"ל. והוא זה:

**כששמעתי לפני זמן שבחוי"ל נכשלים יהודים יראי ה' באכילת
חלב שאיסורו איסור דאורייתא רח"ל לא האמנתי לשמע אזוני —
יהודים כשרים נכשלים באוכל איסור חו"ש. לצערנו הוברר אחרי
ששלחנו לשם אנשים מומחים יראי ה' נאמנים. אכן נכון
הדבר! ואחרי כל זה הי' לנו קשה להלמו — עד שבא לירושלים
ראש מנקר מחוי"ל — הזמנו אותו לקצב בנוכחות הגאון הרב א. ד.
הורוויץ שליט"א מביד"צ ירושלים הרב משטראסבורג, והי' נוכח ר'
גד טורוביץ ראש המנקרים מעדה החרדית ירושלים, והרב הצעיר
חסדאי שארף מהכולל שלנו ומומחה לניקור, ועוד, מסרו, שראו
המנקר — מחוי"ל — לא יודע כלום מניקור החלב, אחר זה ראינו
את החורבן הגדול מה שיש בעולם לא יודעים מה זה חלב ואז הוציא
הבית דין הגדול בירושלים את פסק הלכה: — אזהרה בענין ניקור
וכותבים ההזנחה רבה בענין ניקור שכל מלמד ומורה למי שרוצה
ובזמן קצר ממלא את ידו לעסוק במלאכת הניקור ועיי"ז רבא
המכשלה להאכיל ח"ו בחלב ודם איסור כרת רח"ל.**

אני מפרסם את זה כי כתוב בדרכי תשובה סי' ס"ד כ"א,
שהביא מכנה"ג בהגהות ב"י שכ' דטבח שהקיל בעניני ניקור עליו
נאמר לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שצריך להענישו בעונש הראוי
לו. והמקילים שהתירו אותו בלא שום עונש, עתידים ליתן את הדין
כי נתנו יד לפושעים ע"ש.

**על שאלתי איך הגיעה המכשלה הזאת תחת ידכם
אמרו כך מנהג באירופא לפי עדותם של מנקרים
מומחים, בקשתי מרבנים בכולל שלנו לברר מנהג בעירי
אירופא והנה התשובה שלהם: ידוע הקושיא על**

מה שאומרים "מקשין העולם" והלא חפשתי בשוקים ובפונדקאות ולא ראיתי למי קשה הדבר, מי שואל! אף אחד לא עונה, אמנם כשנכנסתי לבית המדרש מצאתי מי ששואל — גם כאן עלינו לברר מי צריך לקבוע מנהג ישראל אנשי השוקים והפונדקאות — או רבני גדולי התורה ויראה, ונחזי אנון מה שכותבים רבני פוסקי הלכות על מנהג בערי אירופא.

— גם כאן עלינו לברר מי צריך לקבוע מנהג ישראל אנשי השוקים והפונדקאות — או רבני גדולי התורה ויראה, והנה מה שכותבים רבני פוסקי הלכות על מנהג בערי אירופא.

בדרכי תשובה מהגאון הגדול והצדיק אבי"ד מונקאטש סי' ס"ה צ"ג יו"ד במקומותינו שאין אוכלים בשר אחוריים כלל, בסעיף ס"ד מ"ב בכל מדינות אשכנז ופולין מחמירים בניקור יותר מבשחיטה, (קנ"ב) ושאין לסמוך בניקור חלק הפנים על נשים, (מ"ז) בשם הסמ"ע ידקדקו הקצבים אחרי חצר הכבד. כי מחצר הכבד ולמעלה אין שום חלב ומחצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות ותלב המעינים ושאר מיני חלבים ומשם ואילך צריך ניקור ומחלק האחור יחשב. הדרכי תשובה מביא שצריכים לחתוך את כל עד הטבור [הכונה לשממיר שעי"ז אנו יז"ו] לחלק האחוריים המנהג בפה"ק מונקאטש (וכן הוא המנהג שלנו) להשאיר שאין חותכין עד הטבור רק צריך להשגיח אם הטבחים יודעים לנקר הבשר שם ומנקרים היטב כל הלובן שיש שם. והמנקר המזלזל בזה — ראוי בודאי מנקר כזה לקנסו ולהעבירו למגדר מלתא לבל יזלזלו באיסורים. והדרכי תשובה מביא מדברי הכנה"ג בהגהות ב"י שכי: דטבח שהקיל בעניני ניקור עליו נאמר לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שצריך להענישו בעונש הראוי לו והמקילין שהתירו אותו בלא שום עונש עתידים ליתן את הדין כי נתנו יד לפושעים ע"ש.

פוק חזי כי אמתלאות המנקרים לאו חדש הוא:

בספר צינה לדוד מהרב דוד דייטש — פיורדא משנת תק"ח לפ"ק כתב: וזה לשונו: וכמה פעמים עמדו המנקרים ואומרים בחוצפה כך קבלנו וכן מנהגינו מקדם והייתי בעיניהם כמתעתע באומרים אם

אמת אתך למה אינם מזהירים לנו הרבנים אשר בארץ. המה חכמי הדור על זה, ואני בעניי אמרתי להם בודאי חכמי הוראות לא ידעו מזה המכשול ועל מנהגם אני אומר דור תהפוכות המה ומנהגם לגיהנם.

תעודת השגחה על איטליזים שלו.

רשות והורמנא להר"ר דוד בן גרשון דייטש להשגיח תוך המקולין ועל הבשר חלק הפנים שיש בידי הקצבים שלא ימרו פיו בעסק זה וכאשר יראו ממנו כן יעשו הלכה למעשה ואם ימצא מי שיעבור ע"ז ענוש יענש אותם ע"פ בי"ד כראוי הכ"ד אלה פה קהילתנו ק"ק נ"ש יום ה' תמוז תק"ח לפ"ק — חתימת הרבנים.

ספר הניקור לה"ר ר' שלמה אלטמן מו"ץ בעיר ורשא פולין משנת תרע"ט בענין ניקור, "כל הרוצה לדעת ולהבין צריך ללמוד בהתמדה אצל מנקר מומחה ולעמוד על ידו בזמן המלאכה, אחרת אי אפשר להבין, בנוגע למנקרים — בנוגע הלכות ודינים — נרגש אצל מקצת מנקרים בארצנו חסרון ידיעה והעלם חכמה".

קצב שאינו מנקר כהוגן מסכן נפשו ונפש ביתו

ספר רב טבחיא מהרב ר' מאיר אלי וואינער ועדוואבנא מתוז לאמזא הקצב יתן אל לבו את גודל האחריות שמוטל עליו באם שיזלזל בזה הרי הוא נותן את נפשו ונפש ב"ב בערבון שהחלב איסורו בכרת ולא יסמוך בענין הזה על הרגילות והמנהג עד שידע בבירור הנעשה כהלכה. חצר הכבד היא היותרת, צריך להסיר את הקרום אשר לצד החוץ לצד אחורי שעליו חלב הפריסה מונח ובכמה מקומות הוא דבוק ונסרך בו וצריך קליפה מן הדין, וע"פ מנהג צריך לקלפו גם לצד הפנים (לצד הריאה), בחצי הפנים נשאר קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים, וגבול ורמז יש (בחלק הפנים) בזה במחיצת הכבד כאילו רמז רמזה לנו הבריאה בעצמה שעד פה תבוא.

בשו"ת משיב דבר סימן כ"א: כ"י הסמ"ע דמחצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות וחלב המעיים ושאר מיני חלב ומשם צריך ניקור ומחלב האחור יחשב. עכ"ל, אבל גם כאן אין הפי' אלא דמאחורי חצר הכבד מתחיל כל מיני חלבי אסור, ומשם מתחיל דיני הנקור מחלב האחור. משא"כ לפנים, עכ"ל. בשו"ת חתם סופר סימן ס"ח: דודאי

הבשר הזה צריך קצת ניקור ומפשיטים השלי"ם העור הדק מעליו שהוא קרוב לחלב הכסלים ומכ"ש הבשר שסמוך לבטן שקרוב מאד לחלק הפריסה וצריך השגחה להפשיט משם השלי"ם ההוא, והקצבים הישראלים בקיאים ואומנים בזה.

תורת הניקור השלם מאת הרב שמחה מאלין מו"צ
בביאליסטאק פולין: לדאבוננו קלישת הידיעה בניקור ביחוד מצד המעשי ושכל ההתמסרות במקצוע זה על המנקרים לבדם ובימים אחרונים שהמנקרים מן הטפוס הישן הירא וחרד הוא כחזון חולף ובמקומו באים מנקרים שאינם דוקא יודעי ספר נוסף לזה חופש הדת המתרבה בעוה"ר.

תוכחת מוסר

בספר גבעת פנחס מאת הרב פנחס זעליג הכהן שווארטץ, אב"ד מקליינווארדיין אונגריא בהסכמה מהגאון הצדיק זצוק"ל הרב יוסף חיים זאננענפעלד:

בספר בית יצחק כתוב תוכחות מוסר על הרבנים שמשכו ידיהם מן המנקרים וסומכים עליהם המנקרים שלמדו איש מפי איש ולפעמים גם רבו לא שנה וא"כ תלמידו מנין לידע וגם בחלק הפנים הכל ממשמשין בו נשים עבדים וקטנים ובפרט שוחטי זמנינו שלומדים דיני שחיטה ובדיקות מחדש ולקחו קבלה מהרב: וענין ניקור לא ראו ולא ידעו כלום וע"כ לאחר שנתמנה לשו"ב עושים את עצמם למנקרים והעולם סומכין עליהם ואין מי שישגיח עליהם – ובש"ע יור"ד סי' ס"ד כ"א. **אם נמצא אחריו חלב כשעורה מעבירין אותו, כזית אפילו בכמה מקומות מכין אותו מכות מרדות ומעבירין אותו.** "בכרת"י סוף ס"ה: כתוב בזמן הזה שלא לסמוך על חזקת כשרות המנקר והייתי בהרבה עיירות גדולות וקטנות וראיתי בעוה"ר שיש הרבה מכשולים גדולים וגם המשגיחים על הניקור לא יודעים ולא מבינים מה להשגיח ובעוה"ר עיני ראו שיש מכשולים גדולים כי נשכח הענין לגמרי ע"כ.

(*) בעל בית יצחק מתאונן על מה שעזבו הרבנים את המנקרים לעשות כברצונם מבלי להשגיח עליהם על סמך שלמד מפי מנקר וכן למעלה דור אחר דור, והוא חסרון גדול דלפעמים גם רבו המלמדו אינו יודע כלום, ובעוה"ר דבר זה שהזניחו הרבנים מלפקח על מעשי הניקור ועל המנקרים בעצמם לדעת טיבם, אומנתם, ועשייתם, רבים חללים הפילה ורק בשביל זה אנו עומדים מנוצב כה גרוע כעת.

(*) דוק בלשונו ותראה שכבר הי' לעולמים, בעיירות גדולות וקטנות הרבה מכשולות וניקור, ואין כבר חידוש שגם באמריקע נזנח הניקור מאוד.

אחי היקרים מרנן ורבנן!

מי קובע מנהג ישראל

אלו שאומרים עליהם גדולי ישראל "שמנהגם דור
תהפוכות המה ומנהגם לגיהנם" ומי שמזלזל בזה הרי
הוא נותן את נפשו ונפש ב"ב בערבון.

או גדולי ישראל גאוני ופוסקי הלכות אשר לאורם אנו הולכים
והם מאירים לנו את הדרך של התורה הקדושה הנתנה למשה
מסיני.

יהודים יקרים משיח צדקנו מחכה לנו שנחזור בתשובה ויבא
אלינו במהרה אמן.

ביד"צ מירושלים החליט שכל אלו שרוצים לקבל סמיכה על
ניקור בתור מנקר מומחה שאפשר לסמוך עליו, עליהם לעמוד
לבחינה לפני הרבנים הגאוניים הרב הג' ר' מרדכי מלאכי שליט"א
ולפני הרב הג' ר' ברוך מייזליש שליט"א ואחרי אישורם בחתימת
ידם יתנו הביד"צ הסמיכה שלהם.

ידידכם הק' הדל שבישראל

זלמן בריזל

פרק ה

מכתב מיוחד לארצה"ב מראש בית המדרש "הלכה למעשה" ה"נ הרה"ג מוה"ר מרדכי מלאכי שליט"א (הוא הגבר שהעיד עליו הגה"ק ציס"ע מוהר"ר איציקעל מפשעווארסק זצוק"ל שבכחו לגרום טהרה גדולה בתיקון מאכ"א וטהרת המשפחה) המעיד במכתבו הארוך שאין כל חדש תחת השמש ומימות המהרש"ל עד הנה צעקו הגאונים על רבת ההזנחה בניקור החלב ושעדיין השטן מרקד בינינו בעוה"ר. ואבריל אתכם מן העמים

כשאבותינו עמדו בהר סיני וקבלו עליהם — נעשה ונשמע ביקש משה רע"ה מה' בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה, חז"ל אומרים שביקש שלא תשרה השכינה אלא על ישראל ונתן לו (ברכות ז). כתוב: ונפלינו אני ועמך — ונפלינו מלשון נפלאות שבהיות הולך ביניהם יעשה נפלאות — כתוב: הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות. וכתוב: ואבריל אתכם מן העמים. המאכלים האסורים ראויים ומתיחסים לעכו"ם לא לאוהבי ושומרי מצותיה. לכן נקרא תועבה, כמו שבעניני הנפש ראוי שינהגו בני אדם ועל פי המצוות ככה בענין החמר וגופו ראוי שיתנהגו על פי התורה והמצות (אברבנאל פ' ראה) ע"י התעוררות ופעולת אדם לקיים מצות התורה והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה עושה ה' פעולה דומה, ואבריל אתכם מן העמים.

"זאת החי' הנאכלת" חיות הטרפות הוא זה אשר לא תאכל, בזה נשלם רצונו יתברך שאין בני ישראל אוכלין, ועל ידי זה נתרבה כבוד ה' בהתגברות האדם נגד יצר הרע, וזהו חיותו. קדושת הנפש תלוי כאלה המאכלים וזהו "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו". (שפת אמת פ' שמיני) על הפסוק קדושים תהיו. אומר האבות דר' נתן: פתח הפרשה שיוכל לתקן שורש הקלקול של הנחש שהיו באכילה ואחר כך בא על חוה והטיל בה זוהמא. ואת שבתותי תשמורו שהיא תיקון הפגם באכילה לפי החז"ל אדם נברא בערב שבת כדי שיכנס לסעודה מיד, שהכל מוכן לפניו, בשבת יתקן הפגם באכילה. עד כאן לשונו. אכילת לחם הפנים בשבת לכהנים היא לתקן כל אכילתם שיהיו בקדושה, שלא יהיו בהם קטרוג מיצר הרע. אדם אחר אכילה ושתי' לבו

כפי אכילתו אם אינו אוכל בקדושה יש קטרוג יצה"ר. ואם אכילתו בקדושה הקדושה משפיע על הלב ואין לו אלא לב אחד לאבינו שבשמים — הפרי צדיק לרבי צדוק הכהן.

המאכלים האסורים מתעבים ומשקצים את נפש אדם

איסור המאכלים שאסרה התורה היא לא מפני שמזיקים לבריאות האדם כי האומות אוכלים מכל הדברים ששקץ לנו והם בריאים וחזקים ואין עיף ולא כושל בהם, לא באה התורה האלוהית לרפאות את גופות אדם ולבקש בריאות הנפש ולרפאות תחלואים. איסור המאכלים האסורים הם לפי שמתעבים ומשקצים את הנפש הטהורה המשכלת ומולידות במזג האנושי אטימות וקלקול התאוות בעשותם באדם רוע מזג אשר ממנו תתהוה רוח הטומאה, המטמאה הדיעות והמעשים, ומגרש רוח הטהרה והקדושה. שעלי' בקש דוד; — ורוח קדשך אל תקח ממני — (תהלים נ"א) ואמר לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי, לכן אמר ה' "אל תשקצו את נפשותיכם ולא תטמאו בזם" כי בזה היה ענין האטמות והטומאה. וטעם איסורה וזיכתה שיתישר מזג הגוף ויהיו מזונותיו מולידים דם זך ומזוקק לא גס ועב. (אברבנאל פ' שמיני).

אור וחושך בערבוביא

בכל התקופות שמרו בני ישראל על השולחן הטהור וראו בזה עיקר היסוד של היהדות במסירות נפש ממש שמרו כל יהודי חרדי לדביו ה' על אוכל כשר ושלא יכשל חו"ש להכניס לתוך פיו דבר של ספק בענין כשרות לכן נזדעזעתי ממש בראותי שקצבים (בוטשערס) חסידים, מנקרים, מכשירים בשר עם חלב ממש — ואחרי דין ודברים עם המנקרים נוכחתי לדעת שאינם בקיאום בהל ואומנות הניקור בכלל. הדבר הזה העיק על לבי, רטט עבר בנפשי ובכל פה התחלתי לצעוק זעקה גדולה!!! רבה השממה גדולה העזובה! חסידים ואנשי מעשה יהודים המדקדקים קלות כחמורות נכשלים באכילת חלב בלא יודעים אשר נפש כל ישראל מתגאל מאוד ומטמטם המוח וגורם להרבה צרות בישראל. לכאורה "בהזעקה גדולה ומרה שלי אינני מחדש דבר כי זה לא חדש כי הרבה שנים גדולי הרבנים המומחים לשאלות אלו זועקים על המכשלה הזאת, והנה הפרמ"ג בהקדמתו

לאו"ח סדר ב' כתב: בעוה"ר אין לומדים דיני ניקור ומסור לכל אדם, המהר"י סרוינא בסוף תשובת הרא"ש משבח את מנהג דק"ק קראקא פולין שהמנקרים שנתמנו שם הם רבנים חכמים יודעים ספר במלחמתה של התורה.

ביש"ש חולין פ' גיה"נ סי' י"ט כתב: אני הגבר אשר שמעתי וראיתי שרוב המנקרים שלנו אע"פ שמחמירים בענין ניקור לחתוך אפילו מההתר ובכל זאת נמצא הרבה פעמים שמקילים בחלב. לכן נהגתי בעצמי שלא לאכול בשר מנוקר עד שיבדוק הבשר ע"י עוד מנקר אם מנוקר כראוי כמובן מדובר מנקר מומחה. וכותב שכך נהג החסיד מהר"ם מינץ וכתב שאירע פעם שאחרי הניקור של המנקר נשאר עוד הבשר לא מתוקן כראוי וסיפר את זה לכל המנקרים שילמדו לקח שלא לסמוך על מנקר אחד שמנקר הבשר אלא שהמומחה יבדוק את הבשר אחרי הניקור. וכותב שתיקן גדול תיקן מהר"ם מינץ.

והנה מה שכתוב בספר גבעת פנחס. בהקדמה מביא בשם הספר "בית יצחק" דברי מוסר על הרבנים שמשכו ידיהם מן המנקרים הבשר, להשגיח עליהם וסומכים על המנקרים שלמדו את הניקור איש מפי איש ולפעמים גם רבו לא שנה וא"כ תלמידו מנין לידע, וגם בחלק הפנימי — של הבהמה הכל ממשמשין בו נשים ועבדים וקטנים והשוחטים עושים את עצמם למנקרים וסומכים עליהם ואין מי שישגיח עליהם והכל הוא מפני שגם הרבנים בעל הוראה אינם בקיאים ע"כ צריך הרב הדיין מורה הוראה ללמוד בעצמו מקודם בטיב סדור הניקור מחלק הפנים שלא יצא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן.

וכותב שם סדר הניקור בעוה"ר עיני ראו שיש מכשולים גדולים כי נשכח הענין לגמרי. בענין השפונדר כתב "בגבעת פנחס" סימן ס"ה סעיף ט', ידקדקו הקצבים אחר חצר הכבד כי מהחצר הכבד ולמעלה אין שם חלב ומהחצר הכבד ולמטה מתחיל חלב הכליות וחלב המעיין

(*) קורא יקר! התבונן קצת בעדותו של גדול הדור מהרש"ל ז"ל (שה"י דור דעה) שמעיד כי רוב המנקרים אע"פ שהם מחמירים לחתוך קצת מההיתר כדי שלא יכשלו בהאיסור (כדרך חסידים הראשונים שמתרחקים מצ"ט שערים של היתר שלא לפגוע באחד של איסור) מ"מ נמצא הרבה פעמים שמקילין בחלב עצמו. זאת אומרת כי כחו של הסיימ כ"כ גדולה וכבידה להכשיל בני"י באכילת חלב עד שלא יבצר ממנו להכשיל גם אנשי מעשה באיסור הכי גדול ונורא המפורסם לכל בר בי רב. ובטלה טענת האומרים כי על פלוני או פלוני ודאי אין לחוש לכולם, הכי גדול הוא מאותן מנקרים שנקבעו למלאכתן ע"י ראש גולת אריאל מהרש"ל ז"ל ואעפ"כ אירע מה שאירע ולא במקרה לבד אלא הרבה פעמים.

(*) ממנו יראו וכן יעשו אם הגאון מהר"ם מינץ חש כן בדורו שלא יסמכו על מנקר בלי בדיקה אחריו מה יענו אזובי קיר כמוני.

ושאר מיני חלבים ומשם ואילך צריך ניקור ומחלק האחור יחשב עיי"ש.
ובבית יצחק שם כתב וכדי שלא יבאו לידי איסור חלב נוהגין לחתוך
כל הכסלים אשר לבן מבחוץ ("השפונדר") עד הטיבור לחלק האחור ואז
יוצא מידי ספק כי רוב הקצבים שתי רעות עושים שמניחים הבשר שבין
צלע י"ב י"ג לחלק הפנים וגם חותכין בשוה בכסלים שתחת הנויבור
השויכים לחלק האחור ומניחים ג"כ לחלק הפנים ומכשילים הויבים
באיסור גמור ואין מי שמשגיח על זה.

הזנחה בלמוד הלכות חלב וניקור

בעל תורת הניקור הירושלמי שואל: מדוע הרבנים הגדולים ובעלי
תריסין שידם רב בכל מקצועות התורה הזניחו לגמרי למוד הלכות אלו
שהן לא הילכתא למשיחא אלא מההלכות השימושיות ביותר, ואומר:
הסיבה היא בזה: יתר מקצועות בתורה אדם המתעמק בגמרא
וראשונים והאחרונים אפשר לו לקנות לו ידיעה במה שעוסק, לא כן
הלכות אלו אם לא עוסק בפועל ממש נשארו הלכות אלו ערטילאין
בבחינת תורת הנסתר ורבה העוובה במקצוע זה והרבה נכשלים
באיסור חלב אפילו אלו שמדקדקין על מצות קלות כתמורות, עד כאן
לשונו.

עד כמה צדקו דברי הגאונים מביד"צ ירושלים שכותבים בפסק
הלכה שלהם בענין חלב. רבה הזנחה בענין ניקור החלב שכל מנקה
מלמד ומורה למי שרוצה, בזמן קצר ממלא את ידו לעסוק במלכת
הניקור ללא שום תעודה וקבלה ובאמת ערביך ערבא צריך ועי"ז רבה
המכשלה להאכיל ח"ו בחלב ובדם שאיסורו כרת רח"ל.

בספר צנה לדוד מהר"ר דוד ב"ר גרשון דייטש מק"ק אלברשווילד
בהסכמת גאוני אשכנז ומהגאון הדור רבי יונתן אייבשיץ זצ"ל הנדפס
בשנת תק"י כתב: בעיר ניקלשבורג מצאתי מנקרים ושאלתי ודרשתי על
כל פרטי דינים והבאתי אותם לבי"ד הגדול שם ועשיתי הלכה למעשה
בפני בי"ד ואז ראו והבינו והרגישו את העון והמכשלה אשר יצאה מהם.
ראיתי מנקרים חותכין בשר מהלב ואומרים שזה חלב ועל חלב גמור
אומרים שזה כשר, לפעמים עמדו נגדי בחוצפה ואמרו כך קבלנו וכך
מנהגינו מקדם והייתי בעיניהם כמתעתע באמרם אלו אם אמת דבריך
למה לא מזהירים לנו הרבנים הגדולים חכמי הדור על דבר זה? ואני

(*) כבר כתבנו לעיל שאנו משתמשים גם מתצר הנכד ולמטה ויש שם כל אלו החלבים לנקר
ובעוה"ר אין עושין זאת.

אמרתי להם ולמנהגם דור תהפוכות המה ומנהגם לגיהנם, כלם חותכים לחלק הפנים י"ב צלעות ונשאר שם בשר השייך לחלק אחורי, בכרתי סוף ס"ה כתב דבזמן הזה יש להחמיר יותר שלא לסמוך על חזקת כשרות המנקר, ואין לסמוך בניקור כי אם על בקי וירא ה' ברבים.. בגבעת פנחס כתוב סדר הניקור בעוה"ר עיני ראו שיש מכשולים גדולים כי נשכח הענין לגמרי.

בדרכי תשובה יורה דעה ס"ד (קל"א) מביא שאלה: במנקר שאינו מומחה: אם נמצא שהמנקר אינו בקי ואינו יודע דיני ניקור אם יש מקום לאסור הניקור שלו למפרע, וכותב עיין בשו"ת, שבות יעקב ח"ב ביו"ד סוף ס' נ"א שהחמיר בזה וכ' דמנקר חמור יותר משוחט לענין זה ואם נמצא שהמנקר אינו בקי בניקור בודאי יש לאסור הכל למפרע לכ"ע עיי"ש, אמנם בב"ל לעיל ס' א' ס"ק ט' השיג עליו בזה דכיון דאין שום אדם מנקר אלא אם כן נטל קבלה על ניקור, וע"ל ס' ס"ה ס"ק ע"ה נכלים שנתבשלו בהם הבשר שלקחו מהקצב שאירע אצלו דבר כזה. הדין פשוט אם המנקר אינו יודע ובקי בדיני ניקור חלב ממש, אז כל הזבלים שנתבשלו בהם בשר שלקחו מהקצב הנ"ל אסורים למפרע כיון שהמנקר לא נטל קבלה על הניקור ואם נמצא שהמנקר בקי בדיני ניקור חלב ממש והשאיר חלב על הבשר אין לאסור הכלים למפרע. הכל בדרכי משה. אכן תמוה הדבר ביותר ונוקב עד התהום איך הגענו למצב הזנחה באירופא ובעיקר בארצות הברית, נדהמתי ולא האמנתי למראות עיני אנדרלמוסיא ממש בענין ניקור החלב. שלא מנקרים בכלל החלב דאורייתא וחלב הכרת? הדבר הזה קשה להולמו. המכשלה הזאת להאכיל ליהודים כשרים חלב שאיסורו דאורייתא ואיסור כרת רח"ל היא לפי שהמנקרים אינם בקיאים בהלכות ואומנות בניקור החלב ואין להם שום תעודה ממנקר מומחה ומבי"ד מוסמן — לשם זה יסדנו בית מדרש שיהי' לתלפיות ללמוד שחיטה, ניקור ואו"ה, בשם "הלכה למעשה" ובית הדין צדק לכל מקהלות האשכנזים בעיר הקודש ירושלים ת"ו, שהוא בית הדין הגדול בעולם המוסמן לכלם יבחנו את האברכים מביהמ"ד שלנו ויסמכו אותם לשמש בעבודת הקודש ניקור שחיטה ואו"ה.

השי"ת יערה עלינו רוח טהרה ממרום, ונזכה לשולחן דטהור באמת, ובזכות זה נזכה לביגצבב"א

הרב מרדכי מלאכי

פרקו

פרשת ניקור הכבד

ביום ח' סיון דהאי שתא תשמ"ב לפ"ק, התקיימה אסיפה רבתי בלשכת התאחדות הרבנים בארצה"ב, והיו שם עשיריות רבנים ומנקרים ועוד, ושם נתגלה במקצת גודל ההזנחה השוררת בענין הניקור, (תוכן האסיפה בפרטיות יפורסם עוד אי"ה במקו"א) ובין השאר הביאו גם כבד, וניקרוה איזה מנקרים וכשהוציאוה מתח"י בתורת כשר, קמה שם סערה גדולה מצד מנקרים אחרים שצווחו לעומתם שהשאירו חלב, ורצה רב גדול א' (שאינו בקי בניקור) להמליץ עליו ואמר, נו: הלא זה החלב הוא רק דרבנן! (כאומר שאינו חמור כ"כ), ע"כ ראינו לנכון לפרסם כאן המודעה הזאת, עמדו והתבוננו! (ועצם הטענה הזו כאילו שמותה להקל באיסור דרבנן ח"י צריך גערה ונזיפה ואכ"מ).

ששנ"ה	שנה ו' ג'ליון ב'	לקט
מאיסורא	— סימן י"ט —	לאשוישי

להתוודע ולהנלות להעומדים על הפקודים להשיגו בעניני ניקור כי השמנונית שעל הכבד היא אסור מדין חלב נסור המלכר מה שמביאר בפרי ניקור דבאותו צד שהמרה תלוי בה חלב הרבוק שם הוא חלב של היתר שנקיבה שאסור עוד נשרש ונצמר שם מחלב שעל בית הכוסות שהוא השמלה שקורין פרוסה שאסור וענינו ברת ר"ל, ויען כי הכותב חיבר עם איזה משניחים ולא הלך ולא הנישו שיש שום איסור בשמנונית הכבד אפי"ו מעצם הא' ומילתא רשביחא שהנשים לוקחין מהדקות הראה והכבד מחובר כמות שהוא ולא כו"ע דיני נסירו ע"כ צריך לעורר ולהזהיר ע"י להסיר המכשלה הזאת מקרב ישראל, עוד צריך להזהיר על מה שפרוב להפטר בטה ששכיח שבה"איות מן הדקות נשאר שם מהצד הכבד שקורין פלעקין ויש שם ב' קרויים יקרום א' שלצר הכבד אסור משום חלב הקרב המונח עליו ובכל יטולין לבוא לירי מכשול בזה מחמת כי שביחא מילתא ולא כו"ע דיני נסירו, ע"כ חוב על השמנוחין לקיים מאחזיל הוקה על הכבד שאינו מוציא מהח"י רבד שאינו מחוקק עם בענין הכבד הלכן הנקרא ווייסע לעבער שמביאר בפרי הניקור שלא לשלול מחמת יומי הרם המרובין בה כי אם לנקרו החלה ואח"כ לצלותו ראם נשאר איזה תומי דם, נורא משאב שאיב ואח"כ מי שרוצה לבשלו הרשות בידו, והנה הרבה מבחלים מוכיחין זאת בשם נראשיצל או פרעזיל בלי שום ניקור ובלתי תודעה להבחין בין צלל לבישול ע"כ גם בזה החיוב על השמנוחים שיתנו עיניהם עינא מיקחא להשניח ע"ה.

הסכמות אדמו"ר הגה"ק רשכבה"ג מסאטמאר זי"ע

להוצאת הירחון לקט שושנה*

יואל

מכתב קצה.

דברי

ב"ה.

היות כי ידידי הרב הגאון החו"ב חכם וסופר אשכול הכופר, בר אוריין ובר אבהן קדישין ממשפחת כהנים וגדולים וגאוני ארץ, כש"ת מוה"ר שמואל הכהן שווארטיין^א נ"י מפה עירנו יצ"ו, והוא בעת מ"מ בחברה, "זכרון יודא", אכל פרנסתו דהוקה מאוד, ועלה בדעתו להדפיס עלה עם חדו"ת להפיץ מעיינות התורה הוצה, אולי יוכל מזה להמציא לו פרנסת ביתו, אשר ע"כ את אהי אנכי אבקש להיות חבירים נאמנים בלקיחת העלה ההוא, ולתמננו ולסעדו כראוי לקיים עמו מצות והחזקתו, בו, וגדולה המצוה לחזק ידי ת"ת ובגוש"ק ובן גדולים כמותו.

זכות אבותינו הקדושים יגן על כל המסייעים לו, והשי"ת ירחיב גבול ישראל במהרה ויתרומם קרן התורה ולומדי, ונוכה לקיבוץ נדחים ולנאולה.
בב"א.

בעה"ה אור ליום ה' לס' כל נדיב לב יביאה, תרצ"ד לפ"ק, פה סאקמיר
יצ"ו.

הק' יואל טייטלבוים

* יצא לאור בסאטמאר מידי חודש בחדשו, מזמן לזמן נתפרסמו בו הרבה ח"ת של רבינו.

א) עיין חלק א' מכתב קכ"ז הערה ב'.

ב) בנו של הגה"צ ר' נחלי שווארץ ממאר, שימש כשתי שנים אצל רבינו כאחר המשמשים הוציא לאור בסאטמאר את הקובץ, "לקט שושנה" בו פירסם הרבה מחידושי אגדה של רבינו.

ירחון תורני הלזה הופיע בעיר סאטמער שנת תרצ"ו, בעת ששימש
ברכנות כ"ק אדמו"ר הגה"ק רבינו יואל מסאטמאר
זצ"ללה"ה, והופיע ע"י הרה"ג מוהר"ר שמואל שווארץ זצ"ל בן בנו
של הקול ארי' זצ"ל, והי' בן בית אצל רבינו ה"ק
ולא עשה שום דבר קטן או גדול בעיר כלתי הסכמת רבינו זצ"ל

גביית עדות

צאו והפגינו ברחובות!!!

להלן העתקנו מקצת מהגביות עדות המונח תח"י, מה שהעידו וערכו מנקרים מומחים ומפויסמים באומנותם וביראתם (מנקרים שיודעים לנקר גם חלק האחוריים, ושיש להם קבלות מהגאונים והמנקרים המפורסמים בהשתלשלות דור אחר דור) על הרבה חתיכות בשר שראו בעיניהם שנמכרו בחזקת "גלאט כשר" למהדרין מן המהדרין, בהכשר של קהלות מפורסמות ורבנים מכשירים מפורסמים ומצאו עליו חלב דאורייתא, ועוד חששות רציניות כפי שיתבאר מתוך כתבם.

ולגודל נחיצות הענין ראינו לפרסמו כאן בהשמטות שמות של החניות והקהלות והרבנים המכשירים, לע"ע, (שמות המנקרים המעידים בשלימותם מונח אצלנו, וכן אצל הרבה רבנים גאונים ואדמו"רים מפורסמים בארצה"ב. ומוכנים לעמוד ולהעיד לפני כל ביד"צ המוכנים לגבות עדותם עפ"י ד"ת)

הגביות עדות דלהלן נכתבו במעמד רבנים גאונים מפורסמים שליט"א בארצה"ב והרבנים הנ"ל שלחוהו אלינו, לשאול עליו חו"ד.

ט) הסחוס שבראש החזה נשאר בגודל רוחב אצבע.
 י) כל מה שכתבו המנקרים הירושלמים של הזדה
 החרדית פה ירושלים עיה"ק תובב"א במכתב ב' לא עשו
 כלל.

עוד היו שם שאר פרטים ונלאיתי לרשום הכל.
 הצעיר ... .. בה"ר ... .. שליט"א.
 שו"ב ומנקר ומוהל מומחה.
 פה עיה"ק ירושלים תובב"א.
 יש לי קבלה מהמנקרים הירושלמים שליט"א.
 הרב ר' שמואל הומינר.
 הרב ר' ברוך פרידמן.
 הרב ר' יעקב משה וויספיש.

ב

הנני אני מאשר על כנ"ל, מאד לבי כואב עלי
 שמאכילים חלב דאורייתא לכלל ישראל ומכשילים
 יראים ושלמים באיסור חלב דאורייתא שאיסורו בכת
 רח"ל, ולדאבון לב הכל אמת ויציב כמו שכתב המנקר
 הרב ... .. בן הרב .... שליט"א מירושלים עיה"ק, וח"ו
 לאכול בשר כזה.

ממני מנקר ... ..

מירושלים עיה"ק ת"ו (חונה פה ברוקלין יע"א).
 אני תלמידם של רבותינו שרי התורה ה"ה
 הרהגה"צ המפורסם כקש"ת ר' פנחס עפשטיין זצ"ל
 (הראב"ד), והרהגה"צ המפורסם כקש"ת ר' ישראל

יצחק רייזמאן זצ"ל, בישיבת תורת חיים בעיר עתיקה
ירושלים ת"ו בשנות תרפ"ז – תרצ"ג.

ויש לי קבלה מהבד"צ **ירושלים** עיה"ק, שנת
תרצ"ט.

הרה"ג צבי פסח פרנק.

הרה"ג יוסף גרשון הורויץ.

הרה"ג אלי ראם.

ג

גם אני מאשר את כל הנ"ל.

נאום ... .. (חונה פה ברוקלין).

יש לי קבלה מבד"צ כדתיא לונדון.

הרה"ג העניך פדוא שליט"א.

הרה"ג אלחנן הלפרין שליט"א

גביית עדות ב'

יום א' י"ט באב לסדר ראה תשמ"ב לפ"ק.

ז"ל בע"פ: הובא לפני בשר בהשגחת הרב ...
ונשתוממתי על המראה כי ממש לא הי' מנוקר כלל
ושכבת חלב גדול חלב דאורייתא מכסה פני הברש ועל
הצדדים וגם קרום גדול על היותרת וכמו"כ הסחוס
מצלע י"ג נשאר בו לגמרי ועוד ולא בא בחשבון לרשום
פרטים ע"כ רשמתי בכללות כדלהלן:

וז"ל בכתב: מצאתי כל **הפלעט עד צלע י"ג (טבעאן)**

לא היה מנוקר כלל.

נאום המנוקר הצעיר ..... בה"ר .....

שו"ב מנוקר ומוהל מומחה, פה עיה"ק ירושלים

תובב"א.

נאום.....

נאום.....

גביית עדות ג'

בשר בהשגחת הרב ... .. ובשר בהשגחת הרב מ.... 2)
חניות מפורסמות בוומ"ב)-מצאתי השרינט של הרויט
פליש בלתי מנוקר וכן קצת השפיץ שנוגע בחלב הכליות,
וכן לא היה מקולף כראוי, (נשאר קצת מן הקרוכו הדק).

ממני מנקר ....

הצעיר ..... בה"ר ...

נאום....

גביית עדות ד'

בשר כבש בהשגחת הרב מ.... ..
הגידים העצמות ובשר הראפלע לא היו מנוקרים
כדין.

ממני מנקר ....

הצעיר ..... בה"ר ...

נאום.... ..

גביית עדות ה'

א

בס"ד

יום ג' פ' שופטים תשמ"ב.

אני חותם מטה ראיתי שני יותרת על כבד (טענדער
ליין) ביל מספר ..... ביום ..... שנקנה ב... ע"י ....
ונשאר שם חלב דאורייתא חלב הכליות, גם נשאר שם
קצת קרום מהיותרת הכבד.

ובאמת אני מצטער מאד לראות שמכשילים אנשים
יראים ההולכים לתומם לקנות בשר כשר גלאט מהדרין
מן המהדרין, ובלי יודעים נכשלים באיסור חלב והתמור

שעונשו כרת רח"ל, שומו שמים! וע"ז ידוו כל הדוים,
והנני מאשר שח"ו לאכול בשר כזה!.

והמוכרים בשר כזה בחזקת כשר הרי הם מחטיאים
את הרבים רח"ל.

וע"ז באעה"ח אור ליום ד' פ' שופטים תשמ"ב.
ממני מנקר....

מירושלים עיה"ק ת"ו (חונה פה ברוקלין יע"א.

ב

גם אני מאשר את כל הנ"ל. נאום ... (חונה פה
ברוקלין).

גביית עדות ו'

ראיתי את היותרת הכבד הנקנה בחנותו של .... לי
ע' ביל מס' ..... ולא ניקר כהוגן כלל ונשארמן חלב
הכליות שהוא חלב דאורייתא לכו"ע ועונשו חמור מאוד
רח"ל וח"ו לאכלו.

ממני מנקר ...

ממני מנקר ...

גביית עדות ז'

בס"ד

יום ג' פ' שופטים תשמ"ב.

הובא לפני, פלעיט של עגל הנקנה .... בלי ע' ולא
ניקר כהוגן ולא נקלף כדין גם נשאר מהגיד בין צלע י'
לי"א.

הצלעות קטנות לא מנוקר כלל, אני מאשר מה
שראיתי את העגל לא מנוקר כדין ביל מס' .....

ממני מנקר ...

ממני מנקר ...

גביית עדות ח'

הרב מרדכי גבריאל מלאכי

רב בביהמ"ד דחסידים "יבנה"

וראש ביהמ"ד הלכה למעשה וראש למנקרים בארץ ישראל מחבר ספרי התורה והחסידות "דיני ניקור הלכה והמעשה" ועוד

זעקה גדולה ומרה!!!

הנה דרכי מעולם לבלי לטעום בשר עד שבדקתיו בעצמי אם לא נשאר בו חלב כלל, כי דבר שכיח הוא אפילו אצל מומחים, שישאר חלב, וראשית ביאתי פה ארצה"ב (אמעריקא), ביקרתי אצל איטליו (בוטשער) חסידי בויליאמסבורג, המפורסם בדרגות הכשרות, בשחיטה, בדיקה, ניקור מליחה וכו', ונודעזעתי בראותי כי בהחתיכה שרצו למכור לי בחזקת מנוקר ונמלח והודח, **חלב נמור במדה גדושה מכסה פני הבשר**. אחר דין ודברים עם המנקר נוכחתי לדעת שאינו בקי בהלכות ואומנות הניקור כפי שקבלנו עפ"י השו"ע וקבלת המנקרים, וכל ספרי הניקור.

נתעוררתי ע"י עובדא זו לבקר אצל שאר האיטליזים (בוטשערס) בויליאמסבורג ובארא פארק ושאר מקומות.

ואהא!!! מה שראיתי הצד השובה שבהן שאינם בקיאים בהלכות ואומנות הניקור כדבעי, ועיקר מלאכתן להוציא גידי הדם ולהוריד את הקרום מעל החלב, וחלב הכסלים והכרס מה שיש על חלק הפנימי ועוד ועוד, לא מנקרים, והעולם היהדות החרדים ביותר נכשלים באכילת חלב בלא יודעים אשר נפש כל ישראל מתגאל מאוד ומטמטם המוח והלב וגורם להרבות צרות ישראל ה"י.

והעצה היחידה לעשות תיקון גדול בהעמדת מנקרים ומשגיחים יראי השם שיהיו בקיאים הדק היטב בכל הלכות ומלאכת ואומנות הניקור בדרך המקובל וביני לביני כל החש לנפשו יזהר לבלתי ישוקץ באיסור חלב החמור מאוד (אסורו בכרת רח"ל) שת וצאותנו צרות רבות ורעות ברוחניות וגשמיות רח"ל.

ובזכות זה ישכון בטח בדד שאנן עד יצא כנגה משפט צדק שיתוקן הכל על מכונו, ובזכות הפרשת ממאכלות אסורות נזכה בקרוב ליהנות מסעודת לויתן כמבואר בחז"ל.

והשי"ת יגדור פרצותינו ויאמר לצרותינו די!

הכו"ח למען הצלת תוה"ק בישראל

מרדכי גבריאל מלאכי

נתפרסם בחוצות ארה"ב בשנת תשל"ט

תביעת העדים

הנה אנחנו החתומים למעלה פונים בזה בבקשה נרגשת אל הציבור החרדי בכלל ואל הנהלת ביהמ"ד הלכה למעשה בפרט, שיסדרו בי"ד כשר בלי נגיעות צדדיות שנוכל להגיש עדותינו אליהם פא"פ, ובעזה"י הננו מוכנים לעמוד לד"ת ולהעיד על כל הנ"ל, והבי"ד יסדרו הענין עפ"י דעת תורה האמתית.

ובתורת עדים החיוב מוטל עלינו לעורר ולהתריע שלא יאכל אדם שום בשר בהמה, עד שיסודר הבי"ד הזה ויתוקן הדבר בשלימות עפ"י ד"ת, ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה!!

ראו הזהרנוכם ואנו את נפשינו הצלנו!

* נאום ...

נאום ...

נאום ...

* השמות בשלימות ידועים בביהמ"ד הלכה למעשה, ולרבנים ואדמו"רים מפורסמים בארה"ב.

פרק ח

מכתב שהגיע לידינו מוויליאם סבורג ממנוקר מומחה ומפורסם לביה"מ הלכה למעשה

תמוז תשמ"ב

שלו' וברכה, מאלקי המערכה, לעורכי מערכה, ויה"ר שישפיע לכם ברכה, ויהי' דרכיכם צלחה, ברבי' והמשכחה, אלף פעמים ככה, אשרי העם שלו ככה.

האירו מול פני קונטרס מביהמ"ד הלכה למעשה המכונה **מצב הניקור בארצה"ב** [מהדורא א'] ואחר הקריאה בו דלתות שתיים ושלוש אורו עיני וקרוב אני לומר שהופיע רוחה"ק בבית מדרשיכם כי מתוכן הקונטרס מתמצה כי עפ"י עדותן והדרכתן של המנקרים בעדה החרדית ועל צבאם אחד המיוחד שבחבורה ראש השובי"ם המנקרים (והמכונה בין מכיריו לצדיק נסתר) הרה"ח מוהר"ר גדיל טרוביץ שליט"א אוכלין חלב בארצה"ב מאחר שאין מנקרים בארצה"ב כמו שכתבתם שם שראוי לעשות, והערתם עוד שהגיע אליכם ידיעות שנארה"ב ישנם קהלות גדולות של יראים ושלמים שע"י חיסור ידיעתם בניקור נכשלין בחלב שיי"ב איסור כרת.

ויותר מזה הרעיש הגה"צ לוחם מלחמות ד' מעודו מוהר"ר זלמן בריזל שליט"א (מפורסם בין יראי ד' בירושלים) שלא האמין לשמע אזניו כי אוכלין חלב בארצה"ב עד ששלחו (מביהמ"ד שלכם) אנשים מומחים יראי ד' ונדע כי אמת נכון הדבר.

והאחרון הכביד עדותו של המנקר המומחה (והמפורסם בפעולותיו הכבירים להקים דת על תלה) מוהר"ר מרדכי מלאכי שליט"א שראה בעיניו באמעריקא בויליאמסבורג, ובארק, פארק, ומאנסי הזנחה גדולה בניקור שחותכין מבשר ואומרים חלב ומניחין חלב דאורייתא ואומרים כשר הוא.

תדעו רבנים ומנקרים שכל דבריכם אמת וצדק ולא באתי באיגרת הזאת רק כיהודה ועוד לקרא להוסיף על דבריכם מה שאני יכול להעיד ולחזק בזה עדותכם, להראות כי כל דבריכם באמת וביושר נאמרים ואין בהם הגזמה כלל וכלל.

הנה ביום ח' סיון דהאי שתא תשמ"ב התקיימה אסיפה גדולה בלשכת התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנאדע ולקחו בה חבל אנשים מכל שדרת העם רבנים, דיינים, ועשירות מנקרים וכדי שלא להגזים בדברי ארשום בפרטיות החורבן הגדול שנתגלה שם (הניחו על השלחן אברים שונים לנקר).

א) מבין המנקרים שתלו מעשיהם במנהג אונגארן נתוודע מתוך מעשיהם כי אין להם שום מנהג קבוע כי כל אחז' ניקר באופן אחר הן באומנות והן בהבחנה מה חלב ומה שומן וכשם שפרצופיהן משונה כך מעשיהן משונה ומי פתי יסיר הנה להאמין כי באונגארן היו עשירות מנהגים שונים בו בפרק שאין מוזכר בספרי מנקרי אונגארן גבעת פנחס, ועוד, אפילו רמז מזה, (וכ"ש בשאר ראשי ספרי הניקור כמו אהל יצחק, זבח שמואל, צינה דוד ועוד), וכל ישר הולך ימלא פיו שחוק לאמתלא כזה.

והאמת אגיד שתמהתי מאוד איך אפשר לומר מנהג להקל במה שלא מפורש להדיא ברמ"א ובספרים שכן המנהג להקל והרי בטענה כזו תפוג תורה שכל מאן דהו יעשה בשחיטה, ובבדיקת הריאה, וכן בכל מצות התורה גם בעניני עגונה כמו שלבו חפץ ויאמר כי כך נהגו בעיר פלוני במדינה פלונית ואפי' אם כתוב בשו"ע להיפוך יאמר שמנהג עוקר הלכה, וגם שזרי זה בכלל מה שאמרו חז"ל דהרוצה לשקר ירחיק עדותו.

ומוכרח אני להודות כי בין כל הצועקין "מנהג אונגארן" לא הי' אף אחד שהראה כתב קבלה מגדולי אונגארן ואף לא

מהמנקרים דשם (ולדעתי גם אם המצא תמצא עדיין צריך בדיקה כי בהרבה מקומות כבר היי הניקור נזנח, וחרבנים לא ידעו כלום בניקור, כמ"ש בגבעת פנחס בהקדמה).

ב) ראיי ברורה היי לי כי אין המנקרים (המכונים מנקרי אונגארן) יודעין כלום כי כל הבקי במלאכתו ואומנתו היטוב יודע כי חכמת הניקור אינו הידיעה לבד לדעת מה חלב ומה שומן אלא משולב עם זה צריך ללמוד האומנות האיד להסיר החלב, הקרומים, והגידין, וחלבי היונקים מבלי להוסיף מהבשר כלום, דכשם שאסור להניח אפילו משהו חלב, כך אסור להפסיד ממון ישראל חנם, והציור שהיי נגד עיני היי להיפוך מזה כי ברצותם לנקות האברים שניתן לפנייהם מכל מראה לבן שעליו כי לא ידעו להבחין בין חלב לשומן חתכו והשליכו כמה פעמים וצועות שלימות של בשר ושל שומן שבאמת אינו חלב.

ובשתים שגו בזה חדא שהסירו גם השומן ללא צורך (מחמת חסרון ידיעה) והוסיפו סרה בהסרת בשר ואיבוד ממון ישראל דאפילו שוה פרוטה אין להפסיד בחנם, כ"ש כשעולה הרבה יותר מזה.

ולפלא כי אחר יגיעה גדולה של מנקר אחד להסיר כל מראה לבן הדבוק לה חלב וגם שומן, לחש מנקר שני באזני מנקר העומד לצדו והראה על הראשון וכך אמר בשחוק קל על שפתיו מנקר פלוני כזבן הוא כי מראה עצמו כאילו מנקר גם בהחנות (בוטשע"ר) באופן זה, וזה ברור דלא.

ומי שמורגל באומנות הניקור ירגיש ברגע ראשונה בהסתכלות על המנקר באיזה אופן תופס חתיכת הבשר והאיד מתעסק בה. אם בקי באומנות הניקור והלכותיו או לא ואם יודע הוא לעשות קליפה וכדומה או לא והמנקרים הללו עסקו בבשר כמי שאינו בקי כלל.

ג) היי שם כבד ולא ניקרו אותו כהוגן והשאירו שיריים, והפלא כי המנקר שהניח חלב בכבד היי בכל העת ברתיה גדולה על כל ענין הנסיון כאומר מה לן לנסיון והלא בקיאין אכן היטב בכל פרטיה, והוא הוא אשר לא ניקר הכבד כדבעי.

עוד פלא אזכיר כי העיר רב אחד על הכבד שנשאר עליו קצת חלב, מה כל הרעש והלא הוא רק דרבנן, ענה לעמתו מנקר אחד אנא סלח נא והלא בשר עוף בחלב ג"כ מדרבנן, ולי תמוה מה לו לרב ההוא לטרוח להורות דיני מראות ולמה לא יפרסם היתר כללי שהוא רק מדרבנן, ולמה לו ליטול לולב בסוכות אחר יום הראשון הלא רק מדרבנן הוא. ומה לו להתפלל בכל יום הלא לדעת כמ"פ מדרבנן הוא, והלל בר"ח אינו רק מנהג, וכן חלב עכו"ם רק מדרבנן, וכן כל ברכות הנהנין לבד מבהמ"ז, ומעין שלש יבטל ח"ו. ולמה צריך למלוח הבשר הלא דם שבשלו ג"כ רק דרבנן, וכן הרבה מצות שבתורה רחמנא ליצלן מהאי דעתא. (ד) והנה בטחול ידוע ומפורסם והכל מודים שיש בו חלב דאורייתא לכו"ע, וגם בו מצאו הזנחה גדולה ואין ברצוני לכתוב בפרטיות העובדא וד"ל.

(ה) הניחו על השלחן טבור השייך לחלק אחוריים ואין לנו פה בארצה"ב מנקרי אחוריים, ענה אחד שממילא אינו ראוי לאכילה, שאל השני והלא לוקחין אותו לבשר טחון וכבוש (סאלאמי), ענה הראשון והלא אגן אין עושין סאלאמי ותלך לטעון לבית חרושת סאלאמי, ענה השני והלא גם אצל הבוטשער'ס טוחנין אותו לעשות בו געמאלענע פלייש, ולא היי מענה בפיהם, אח"כ ענה אחד מהם שאין להאשים אותנו רק בעלי בית מטבחיים ההאלסעלעריס שמשלחין חלק ההוא לתוך החנות, (ולמה הדבר דומה, לאחד שאכל טריפות ושאלו אותו למה והשיב מה אוכל לעשות אם יש חנות טריפה סמוך לביתי ושולחו לי וכבר אמרו חז"ל בכגון זה "מה יעשה הבן שלא יחטא")

(ו) מענין לענין נתגלגל הטענה המפורסמת כי מכניסין לחנות בשר שבין צלע י"ב ליי"ג וחותרכין אותו בשוה עד למטה לא בשיפוע להטבור וצריך לזה בקיאות ממנקר אחוריים ומכל ספרי ניקור כידוע, וכמ"ש גם החת"ס שצריך עכ"פ ניקור ומפי חבורה נזרקה שאין גם אחד הבקי בניקורו, ועפ"י רוב אין מנקרים אותו כלל בארצה"ב ואוכלים אותו כך עם כל חלבו ונפלאותי

בתרתי חדא האיך מטפלים בבשר זה מנקרים שאין יודעין האיך ומה לנקרו, שנית והלא ברוב מקומות (כמעט כל) באונגארין לא הביאו לחנות רק עשר או י"א צלעות ולא יותר ואי"כ הלא בשכונת וויליאמסבורג ובארא פארק שדרים אלפי משפחות יוצאי אונגארן מי התיר לפטמן בזה בלא נודע, והלא מעיקר הדין (ע"י יורי"ד ריי"ד) חייבין הבנים לנהוג כמנהג אבותיהם.

וע"י באהל יצחק ————— (שמחברו ממדינת הגר — כמבואר בשער הספר) בעקרת הבית ס"י ג' אוי זף שכי בזה"ל: הברש שבין צלע י"ב ליי"ג שייך לחלק אחוריים וצריך ניקור ממנקר מומחה, עכ"ל, ומובא גם בגבעת פנחס (גדול מארץ הגר) וע"ע בנו"ב מהד"ת ס"י ל"א ובשו"ת בית שלמה ומובא בקונטרס שלכם בפס"ד של הביד"צ שליט"א.

ועוד דלפי מה שיוצא מדברי הפוסקים (הנ"ל) דס"ל ששייך לחלק אחוריים וכן נקטו באונגארן ברוב המקומות כדיעה זו ומה"ט לא הכניסוהו לחנות, לפ"ז אסור מדינא לטפל בה רק למי שיש לו קבלה על חלק אחוריים. דכן דעת כל הפוסקים שאסור לנקר אחוריים בלי קבלה על ניקור אחוריים ואין גם מנקר אחד מכל המנקרים שהיו מסובין שם באותו מעמד קבלה אפילו על חלק הפנים ומאחוריים מאן דכר שמייהו.

ועוד שאפילו במקומו שכן השתמשו בו. ניקרו אותו עכ"פ, אבל ליקח הברש שבין צלע י"ב ליי"ג בלי שום ניקור כלל, מאן דכר שמ"י, וכפי שהבנתי שם מדי המנקרים יש ביניהם הרבה שלא מנקרים אותו כלל, רח"ל.

ז) ולא אוכל למנוע רגשי לבבי עת ישיבתי שם אימה חשיכה נפלה עלי ושלל רעיונות והרהורים עלה במחשבתי ובלבי באותו שעה בלבול המוחות עצומה נגלה לעיני מצד אחד יושבין רבנים במטרה להבחין בין דין לדין ולהכריע עם מי הצדק ועם מי העול, וכפי שראיתי לא ידעו בין ימינם לשמאלם בענין ניקור כלל וכלל אפילו כפחות שבמנקרים ואשר לפ"ז לא ניתן להבין האיך יעלה על דעתן להכריע בדבר שלא למדו ואין מבינין. והיה

ני בעין, כחוכא ואיטלולא מופלגה עד שגם באישון לילה עת שכבי על משכבי לא יכולתי להרגיע רוחי הכי נכון הדבר כי כך ראיתי בהקיץ אולי הכל רק דמיון וחלום. פליאה נשגבה אשר פעם הראשונה בחיי שנפגשתי בה רבנים ודיינים יושבין לדין בענין שאין בקיאיין בה אפילו כמלא נימא.

לאידך גיסא הבחנתי על המנקרים שירדו לסוף דעת הרבנים כי אין יודעין בין ימינם לשמאלם ולא מצאו ידיהם ורגליהם במקצוע הניקור כלל וכלל ומנצלים הזדמנות זו לצעוק בקול גדול "כי כך נהגו במדינת אונגארן בלי ספק" כאשר עם לבבם שהרבנים ודאי לא יכחישו אותן, ולבד ממה שמכירין את זאת כל מנקר בחנות שלו, כי מעולם לא העיר ואפילו לא הביט הרב בעסק הניקור הנעשה בחנות (כמו שאוכל להעיד עליו במקום שעבדתי זה הרבה שנים בניקור ואף פעם אחד לא בא הרב המכשיר לבקר את מלאכת הניקור שלי) בעת האסיפה נתגלה ברבים לעין כל הריקות והשגגין בידיעת הרבנים בנושא הניקור אפילו בחלק הפנים כ"ש באחוריים, כי בעת הדיון ומשא ומתן והויכוחים בין עשירות הדיעות מה מנהג אונגארן ישבו הרבנים בשקט ובדום ולא ידעו להבחין בין טוב לרע, רק עיניהם נשואות לכל הנעשה, ולא זולת.

וגם זאת מונח עדיין במורשי לבבי גודל האימה שהי' על הרבנים, **מקצב המנקר שלהם, ולא כדורות הראשונים אשר הי' בהיפוך מזה.**

אבל על הראשונים אנו מצטערים ומעיקרא דדינא פירכא הכי דרך זה קבלנו מאבותינו ורבתינו מעולם אם רוצין להבחין ידיעת המנקרים יושבין יחד באסיפה רבנים ודיינים ומסתכלין כקוף במעשה הקצבים מבלי למצוא ידם ורגלם בהנעשה לפניהם, והלא אפילו היו אותן הרבנים מומחים גדולים בניקור אין זו הדרך לחפש אחר מעשיו כי מה יעשה אם המנקר חכם להרע ויודע אומנתו וברבו ישים ארבו וכאן כאשר הובא להנסות עושה כדין ובחנות עושה מה שלבו חפץ, והגם שלא יצא מכשול בדרך נסיון זה כי נתגלה שאין יודעין לנקר ואף שידעו

כולם והכירו כי כאן צריכין לעבוד בכל מוח וכח אולם מה שהרצון חושק אפיסת חכמת האומנת עושק ולא ידעו כדת מה לעשות.

אבל לאמיתו של דבר לא היה זו דרך הישרה לחקור אחר מעשי המנקרים כי אולי תמצא שידעו מה לעשות ובחנות לא יעשו כן, אבל דנתי אותם לכף זכות כי אם הרבנים אין יודעין כלל בניקור גם חכמת הנסיון של ניקור לא ידעו.

ועכשיו כאשר האיר מול פני קונטרסכם בענין מצב הניקור (קרי "אי ניקור") בארצה"ב נהנתי על שנתעוררתם לדבר גדול כזה אשר כל היהדות תלווי בזה כמבואר בשו"ת ד"ח, וראיתי שקלעתם אל השערה בהערכת המצב דארצה"ב ואילו לא ראיתי כל הנ"ל בעיניי היי קשה לי להאמין שניקור חלב נזנח גם בחניות היותר חרדיות כמו וויליאמסבורג, ובארא פארק, וכיוצא, אבל עכשיו שראיתי בעיניי הכל שריר וקים, ועכשיו אקרא בקול גדול:.

חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו כי הולך לפניכם ד', ולא נאה להאמת להיות פחדנית או ביישנית, הכותב בהוקרה למקימי הדת על תלה.

מקום החותם, מנקר בארצה"ב

XXXXXXXXXXXX

גילוי דעת

פרק ט

גילוי דעת!!! לשאלת רבים הלא בשנת תשל"ט יצא כרוז מכמה רבנים שהורו דאין חשש בניקור והכל בדרך המסורה ויאכלו ענוים וישבעו, וא"כ מה יום מיומים, ברם התשובה מרומז בהשאלה, כי שטר זה מוקדם הוא וכבר נעשה ישן נושן מידי עברו ג' שנים, כי אז היתה הדיון על פרט אחד בלבד, וגם בזה עצמו לא הורצה השאלה לפני גדולי הרבנים כדבעי (ככה שמענו בפירוש מרבנים לוקחי חבל בהאסיפה), ומאז ועד עתה נשתנה הדיון פי אלף באשר נתגלה בשנים הללו כמה ענינים שלא היו ידועין להרבנים שמאז, ויכול להיות שבאמת נשתנה המצב לגריעותא מאז עד עתה (וכפי הנראה בחוש בהגב"ע הנ"ל), ונפרוט כמה מהדברים החדשים שנתגלו עכשיו ולא דנו ע"ז אז:

(א) מוכרים גם מחלק אחוריים של הבהמה.
(ב) הזנחת הניקור ברוב ככל החלבים שבחלק הקדמי, (בפרטים שלא דנו אז).

(ג) אין השגחה כלל על המנקרים, (שלא דברו מזה כלל בשנת תשל"ט).
(ד) אין הרבנים בקיאים בענין הניקור כלל, (וזה נתגלה עכשיו ביותר, ומה שקצת מהם דפדפו באיזה ספרים כמקופיא זה איזה שבועות, אינו נכנס בחשבון, כידוע שלהיות מבין ומכריע בענינים עמוקים הללו צריך עיון ולימוד ושימוש לפחות שנה או שנתיים תחת פיקוחם של מנקרים מומחים מפורסמים שיש להם קבלה בהשתלשלות על חלק הפנים וגם על חלק אחוריים. זולת זה הרי הם בכלל תלמידים שלא שמשו כל צרכם ומבלים העולם בהכרעות מוטעות כאשר ראינו בעינינו לפני כמה שבועות אצל רב גדול אחד).

וא"כ הסומך על שטר המוקדם שלפני ג' שנים אחריות אכילת חלב שענשו בכרת שלו ושל ב"ב על כתפו רובצים כי ע"פ התורה ועפ"י שכל הישר אין לשטר של אז תוקף כלל וכלל.

אגב יש להעיר שזה איזה חדשים כבר נתאספו הרבנים עוד הפעם לדון בענין החלב ונתגלה שם לעיני כל רואה ושומע כי כל הנ"ל (באות א. ב. ג. ד.) שריר וקיים (וכפי המבואר להלן בפרק במכתב אחד המנקרים שהשתתף שם). (וכפי ששמענו הסערה הגדולה המקפת אורה דחו"ל בימים הללו בענין המכשול של חלב שמתפטמים בהם רבבות אלפי ישראל אנשים נשים וטף משם יצא ע"י מקצת יושבי האסיפה) (שגילו הנעשה שם מפה לאוזן).

פרק י

כבר הי' לעולמים

בהיות שיש הרבה הצועקין כי לא יצוייר במקום שיש השגחת רבנים יראים וחרדים שהבשר לא יהא מנוקר כהוגן ואם הרב נאמן להורות על שאר דברים של אוייה נאמן גי"כ לומר שאין חלב בבשר, עי"כ מצאנו לדבר בעתו להראות להקורא כי כבר לפני מאתים שנה ועוד לפני זה מימות המהרש"ל גם במקומות שחיו רבנים גדולים ומופלאים בתורה ויראת שמים, עשרת מונים גדולים מבה"ז ואעפ"כ היו מכשולות גדולות, ועל הרוב מטעם שמלאכת הניקור הוא מלאכה כבידה בפרט שלא להניח משהו מחלב, וגם חסרון ידיעה מרובה יש בה (וא"א להסבירו למי שאינו בקי בה) ומשם ישפוט כל אחד עאכו"כ בדור שפל כימינו דלא יבצר כלל שהקוצבים יתראו בניקור כיון שהרבנים אין בקיאים בה. וכ"ש חלק אחוריים שגרי מדינה ארצה"ב הם בחלק המינכר ממדינת הגר שאין רגילין בזה כלל, והא לך מה שכתבו הספרים.

1) בסי' צינה לדוד להגאון מוה"ר דוד דייטש זצ"ל (מגדולי ספרי הניקור עוד בשנת תקי"ח) וז"ל: ראיתי מנקרים חותכין בשר ואומרים זה חלב, ועל חלב גמור אומרים שזה וכמה פעמים עמדו המנקרים ואומרים בחוצפה כך קבלנו וכך מנהגינו מקדם והייתי בעיניהם כמתעתע באומרים אם אמת אתך למה אין מזהירין לנו הרבנים אשר בארץ. המה חכמי הדור על זה. ואני בעניי אמרתי להם בודאי חכמי הוראות לא ידעו מזה המכשול ועל מנהגך אני אומר דור תהפוכות המה ומנהגם לגיהנם.

2) בישי"ש חולין פ' גיד הנשה סי' י"ט וז"ל: אני הגבר ראיתי שרוב המנקרים שלנו אע"פ שמחמירין בענין ניקור לחתוך אפי' מההיתור, ובכל זאת נמצא הרבה פעמים שמקילים בחלב לכן נהגתי בעצמי וכו' עכ"ל.

3) מהר"ם מינץ תיקן שלא יסמכו על בשר המנוקר עד שיבדקו מנקר אחר מומחה כי יארע שגם אחר הניקור נשאר הבשר לא מתוקן כראוי. (מובא בישי"ש שם).

4) אין לבעל נפש לסמוך על שום מנקר אלא אם מכיר שהוא ירא אלקים. ובקי במלאכת הניקור (ישי"ש חולין פ"א סי' ב').

5) בסי' בית יצחק (יור"ד סי' ס"ד) תוכחת מוסר על הרבנים שמשכו ידיהם מן המנקרים בשר מליתן השגחה עליהם (פ"י שמשכו ידיהם מלהעמיק וללמוד דיני ניקור כראוי) וסומכין על המנקרים שלמדו איש מפי איש ולפעמים גם רבי לא שנה וא"כ תלמידו מנין לידע, וגם בחלק הפנימי הכל ממשמשין בו נשים ועבדים וקטנים, ובפרט שוחטי זמנינו שלומדים דיני שחיטות ובדיקות מחדש ולקחו קבלה מהרב וענין ניקור לא ראו ולא ידעו כלום ועכ"ז לאחר שנתמנו לשוי"ב עושים א"ע למנקרים

והעולם סומכין עליהם ואין מי שישגיח עליהם והכל הוא מפני שגם הרבנים בעלי הוראה אינם בקיאים בטוב ענין זה, ע"כ צריך הרב ללמוד בעצמו מקודם בטוב סדר הניקור בחלק הפנים (מובא בהק' לס' גבעת פנחס).

6) הרבה שנים שאני עוסק בעניני ניקור והייתי בהרבה עירוות גדולות וקטנות וראיתי בעוה"ר שיש הרבה מכשולים ועוררתי עליהם וכולם נתנו לי טובת עין (גבעת פנחס ה' ניקור).

ומשם רואים שגם במדינת אונגארן כבר היו מכשולים גדולים בהרבה מקומות והמראה כתב קבלה מה שקיבל שם עדיין צ"ע בסמכותו.

7) בסי' תורת הניקור הירושלמי וז"ל: מדוע הרבנים הגדולים ובעלי תריסין שידם רב בכל מקצועות התורה הזניחו לגמרי למוד הלכות אלו שהן לא הילכתא למשיחא אלא מהלכות ההכרחיות ביותר, הסיבה היא: יתר המקצועות בתורה אדם המתעמק בגמרא וראשונים ואחרונים אפשר לו לקנות לו ידיעה במה שעוסק לא כן הלכות אלו אם אינו עוסק בפועל ממש נשארו הלכות אלו ערטילאין בבחינת תורת הנסתר — ורבה העזובה במקצוע זה והרבה נכשלים באיסור חלב אפילו אלו שמדקדקין על מצות קלות כחמורות.

8) בפסק בד"צ דעיה"ק ירושלים תובב"א וז"ל: רבה ההזנחה בענין ניקור שכל מנקר מלמד ומורה למי שרוצה ובזמן קצר ממלא את ידו לעסוק במלאכת הניקור ללא שום תעודה וקבלה ובאמת ערביך ערבא צריך ועי"ז רבה המכשלה להאכיל ח"ו בחלב ודם איסורי כרת רח"ל.

9) כ"י הפמ"ג באו"ח (הנהגות הנשאל באו"ה סדר ב' או' א'). וז"ל: ובעוה"ר לעי"ע אין לומדין דיני ניקור ומסור לכל וראוי לכל מורה אם באפשר לו ללמוד אשרי וטוב לו, עכ"ל.

10) הגאון הנורא שר התורה והיראה מוהר"ר יונתן אייבשיץ זצ"ל, בספרו כרתי סו"ס ס"ה וז"ל:

בזה"ז יש להחמיר יותר שלא לסמוך על חזקת כשרות המנקר כיון דעכשיו בזה"ז רבו החומרות וכבד עליו הטורח ועל הרוב אינם בני תורה ואין לסמוך בניקור כ"א על בקי וירא ד' מרבים. ועוד כי בזה"ל:

מיום עמדי על דעתי שלמדתי ה' ניקור להיות בקי בהן ובשמותיהן לא סמכתי על מנקר כ"א מה שהייתי מנקר בעצמי ויגיע כפי אכלתי, עכ"ל.

פוק חזי חומר איסור חלב והלא פשוט וברור כי הגאון הק' מהרר"י ודאי הי' מקפיד ומדקדק על המנקר בעיר שלו שיעשה הכל על צד היותר טוב בהשגחה מעולה וקפדנית ואעפ"כ לעצמו לא סמך ע"ז בידעו שאע"פ שעפ"י התורה די לו לסמוך על מלאכת המנקרים אולם בעבור יודעו שגם

באוכל חלב בהיתר נתטמטם המוח והלב לא רצה לסמוך על שום אדם רק
מה שעשה בידיו ממש.

היוצא מכל הנ"ל:

פירצות בניקור החלב כבר הי' לעולמים ובכל דור ודור עומדים ועלינו
הס"מ וכת דילי' לכלותינו עוד מימות מהרש"ל ולפני זה, ומי שהעיר ד'
את רוחו זכה להנצל מפח יוקשים. וכל הקורא ומעיין בספרים הנ"ל ודאי
חושב בלבו כי אילו הי' הוא חי בדורות ההם הי' עומד במסירות להציל
נפשו ונפש ביתו היקרים להתנזר מבשר אותן המנקרים שמזניחין עבודתן
מבלי לנקר הבשר כדבעי. ומתעורר רחמנותו על זרע ישראל שנכשלו בלא
יודעים, אבל אינו מכיר כי בו בפרק עומד הוא במצב נסיון הלזו ממש וגם
עליו ירשם בספר הזכרונות לאחר עשרות שנים שהי' באותו הזמן שנכשלו
בית ישראל באכילת חלב גם של דאורייתא באופן נורא ומבהיל, ומה' לו
להמתין שיכלל גם הוא בין הנכשלין ח"י שנרשמו שם לדורות עולם
ובודאי שצריך שימנע לגמרי מאכילת בשר בהמה מלהיות כל ימיו בשגגת
אכילת חלב ח"י או קרוב למזיד אחר שקרא כל הנ"ל. והבא לטהר מסייעין
אותו.

פרק י"א

הדרכה ללימוד הניקור

לימוד ניקור מספרים

החורבן הגדול העלולה לצאת ממקצת ת"ח ורבנים

הלומדים הלכות ניקור בספרים בלי עיון בפועל על מעשי
המנקרים מומחים להבין בכל פרט ופרט להשוות הכתוב בספר
עם המציאות מחריב עולמות וככל שהשפעתו מרובה על הכלל,
המכשול המעותד לצאת מהוראתו וחווה דעתו ג"כ מרובה
ואחריות הנכשלין בחלב דאורייתא ודרבנן דור אחר דור עד
ביאת גו"צ על חשבונו הוא.

אבל דעו נא שלא די בלומד ממנקר סתם כי הלא גם בהם
רבנה המכשלה כמו שמבואר בספרים (עי' פרק כבר הי'
לעולמים) וכבר צווחו מרנן ורבנן ע"ז כי זה אחת מסיבות
השתלשלות הפירצה בכשלוך חלב מדור אחר דור ע"י שהמנקר

המחוסר ידיעה מלמד לתלמידו עפ"י דרכו ושבתא כיון דעל על ואם רבו לא שנה תלמידו מנין לו.

והדרך לצאת מהמכשלה ללמוד אך ורק ממנקר מומחה שיש לו קבלה מגדולי וגאוני הדור (שהם יודעין לא להסמיך רק למי שלמד מהמומחה האמיתי) או קבלה בהשתלשלות פ"י שרבו שלימדו י"ל קבלה איש מפי איש מגאון וצדיק פלוני, כמו שהוא כעת אצל גדולי מנקרי ארץ ישראל שכל זה סדר ניקורם נתייסד ע"י הני קדושי עילאה מעניקי החמה הגה"ק מוהר"ר יושע לייב דיסקין זצוק"ל, והגה"ק מוהר"ר שמואל סאלאנט זצוק"ל ובית דינם.

וליתר שאת ערכנו כאן מה שהביאו הגאונים בספריהם מפורש כי א"א ללמוד ניקור מספרים בלבד. (והמשך לזה לקמן - "אחריות לחווה דעה בניקור החלב").

א. בס' בית יצחק ה' ניקור (בעקרת הבית סי' ד' כלל ו' בעמודי זהב אוי"ט) וז"ל: צריך להזהיר להמוני עם מי שאינו בקי ולא למד סדר הניקור ממנקר מומחה אפ"י הוא למדן גדול חלילה להגיש למלאכת הניקור בפועל מעשה ידיו (ומובן מזה שה"ה להורות ולחוות דעה, ואדרבה זה חמור כי בעושה בפועל ידיו לכל היותר יכשיל האוכלין מהבשר שניקר בפועל ידיו, אבל המורה לרבים בשפת בלתי מהוגנת כגון באומר "צדקו דברי האומרים אונגארישע ניקור" מכשיל רבבות אלפי ישראל שנים הרבה באלפי אלפים כזיתי חלב דאורייתא, וד"ל) כי הוא דבר שצריך לימוד ושימוש גדול, וגדול שימוש יותר מלימודו.

ואע"פ שמעשה וסדר הניקור מבואר ומפורש בספר היטב מ"מ אינו רק שמיעה ואינו דומה רא"י לשמיעה שצריך לראות בחוש העינים אשר א"א ללמוד מתוך הספר ובקל יוכל לבא ח"ו לידי מכשול גדול עכ"ל.

ב. בספר מורה לזובחים (להגאבדק"ק ווירצבורג, והגאון בעל ערוך לנר כותב בהסכמתו "הגאון המופלא עמוד האמונה") סי' כ' אוי"ט וז"ל:

גלוי וידוע לכל בקי בהלכה שמי שרוצה לעסוק במלאכת הניקור צריך שילמוד תחילה הלכות הנקור מספרים המדברים מהלכות ההם בהרחבה ומבארים עניניהם באר היטב כפי הדין והנהוג (דו"ק בלשונו דגם לימוד בשלחן ערוך ונו"כ לא די) ומלבד זה **צריך להתלמד עוד מלאכת הניקור** עפ"י מראית העין **מן המומחה הבקי בניקור** למען יבינהו היטב מהות הגידין והקרומין האסורין משום חלב ומשום דם והיכן הם מונחין בתוך נתחי ואברי הבהמה כדי שיוכל למצאם בנקל ובברור ויסירם משם בשלימות ובדקדוק וכמ"ש גם הרמ"א סי' ס"ד סעי' ו' וסי' ס"ה סעי' ח', וע"כ פשיטא ופשיטא שאין כוונתינו בחבור ה' ניקור דלעיל להבין ולהורות הלכה למעשה מהן לבדנה בלתי השלימם בעיון בספרים אחרים **ובלתי מלמד מנקר מומחה עכ"ל**.

ג. בסי' הניקור לרשי"א (ר"ת ר' שלמה אלטמאן מו"ץ בווארשע בשנת תרע"ט) וז"ל: כל הרוצה לדעת ולהבין **צריך ללמוד בהתמדה אצל מנקר מומחה** ולעמוד על ידו בזמן המלאכה **אחרת א"א להבין עכ"ל**.

ד. בס' תורת הניקור הירושלמי וז"ל: **ביתר מקצועות התורה אדם המתעמק בגמרא וראשונים ואחרונים אפשר לו לקנות ידיעה במה שעוסק לא כן הלכות אלו אם לא עוסק בפועל ממש נשארו הלכות אלו ערטילאין בבחינת תורת הנסתר ועי"ז רבה העזובה במקצוע זה והרבה נכשלין באיסור חלב אפילו אלו שמדקדקין במצות על קלות כחמורות. עכ"ל**.

ועוד הרבה בספרי ניקור ומיראת האריכות לא העתקנו כעת יותר.

פרק י"ב

אחריות מלחווה-דעת, ולהכריע, ולתת קבלה

הכרעה משובשת מרבנים

הנה אחר שכבר ביארנו מפי סופרים וספרים שמלאכת הניקוד עליו נאמר גדולה שימושה יותר מלימודה ובלי השימוש זמנים הרבה תחת פיקוח של מנקר מומחה אמיתי אין יודע כלום בניקוד וכל הוראותיו רק מכשול לרבים תמה תמה יש לקרוא בקול גדול האיך מורה לא יעלה על לב הרבנים ומורים שלא למדו ועסקו כלל בניקוד עד כאן באמעריקע ומעיינין קצת בספרים הנדפסין ומדברין קצת עם מנקרים ואח"כ מחווין דעתם בניקוד כאחד הבקיאין, שומו שמים על זאת והלא כל חכמתו רק מפי הספרים לבד דהרי מה שהמנקרים מלמדין ערבך ערבא צריך והלא עליהם צועקין מרה שמאכילין חלב לישראל, וכמה מכאיב הדבר שהרבנים הרוצין לחוות דעתם ולהכריע אם הצדק עם המנקרים שקורין על עצמם "מנהג אונגארן" או אם צדקו דברי המנקרים שאומרים על "מנקרי אונגארן" שאינם יודעין מלאכה זו ומניחין, קרומים וגידין, **ועוד במדה גדושה, ואותן הרבנים שלא נפקחו עיניהם כלל במקצוע זה כאשר נכנסין לביקורת הדבר לומדין מפי המנקרי אונגארן ועל סמך זה מכריעין אח"כ כי הצדק עמם, הלא הדבר הזה צחוק מכאיב וכל השומע יצחק לו כי הרב שלמד ממנקר שאומרין עליו כי מקלקל בניקורו יבא אח"כ להעיד על רבו המנקר (שממנו כל חכמתו) כי טוב הוא, אחר שלימדו המנקר סדר ניקורו ומעיד על מעשיו שכך נהגו באונגארן יבא הרב להעיד כי המנקר עושה כהוגן וכי כן נהגו באונגארן.**

ואם הולכין בדרך עקלקלות הלזו במשך הזמן יתקלקל הדבר עוד יותר ויותר בשפלות הדור, ויבאו עוד ח"ו ח"ו ליתן

קבלות למנקרים על יסוד זה, ודבר זה הוא הריסות הדת וכל היהדות כולה, ד' ישמרנו מתקלה כזאת.

ומעידין אנחנו על רב גדול אחד (כבוד אלקים הסתר דבר) שדימה בנפשו כי כבר בקי במלאכת הניקור (אחר עיון וחיפוש קצת בספרים, ושיחה עם מנקרים מקולקלים) ותסמר שערות ראשנו בראותינו כי ממש לא מצא ידיו ורגליו בביהמ"ד כלל ושגג בדברים פשוטים מאד אשר כל הבקי קצת בענין ניקור לא יטעה בה, וכפי דמיונו שכבר מבין בענין הניקור כבר מוכן להעיד מה צריכין לנקר ומה לא, ואם יתמשך הענין באופן זה מסתמא יתחילו ג"כ להסמיך מנקרים עפ"י שיטתם וצרכם וענין זה מזעזע נפש כל יר"ש עד היסוד, ובמסתרים תבכה נפשינו על החורבן המעותד לצאת מזה על הכלל כולו ברו"ג.

סדר הלימוד להיות מנקר

ולא לבד שהלימוד ממנקר משובש ממשיך השיבוש מרב לתלמיד אולם אפילו הי' המנקר מומחה גדול באמת א"א שיתלמד התלמיד להיות בקי היטב בחכמת הניקור ע"מ לעשות בפועל מלאכת ניקור בפחות משנה שלימה לכה"פ ומצוי מאד שגם אחר שנה שלימה לא יהי בקי היטב לכל פרטיהן עדיין עד קרוב לשתי שנים, וכל זה להרוצה להתלמד ע"מ לעסוק במלאכת הניקור כשיש (ראש המנקרים) המחפש אחר מעשיו ותנאי נוסף יש שבמשך הזמן ניסה לנקר הרבה כשרבו המנקר המומחי עומד על גביו לראות מלאכתו אם עושהו היטב היטב.

סדר הלימוד לנותן קבלה

אבל מי שרוצה להתלמד להיות בקי במלאכת הניקור ע"מ להיות מוכשר לתת קבלה למנקרים על סמך ידיעתו צריך לימוד בספרים זמן הרבה על ניקור חלק הקדמי **וגם אחוריים** בצירוף עם העיון במעשי מנקרים מומחים (שיש להם קבלה בהשתלשלות מגאוניים מפורסמים) **בניקור חלק הקדמי וגם אחוריים** כמה שנים דכשלא יהיי בקי בחלק אחוריים ונותן קבלה

בחלק הקדמי ישל בכשלונות גדולות בלי שיעור וערך (כידוע לכל מנקרי אחוריים) (וכמו שהוא כעת – ואכמ"ל) ויחד עם זה גם פעולות מעשיות, וגם יהי בקי לא לבד במלאכה הניקור רק בכל המנהגים השונים שבכל מדינה ומדינה כדי שאם יבא רמאי לרמאות דכן מנהג אונגארן וכיוצא, או שיאמר כי במקום פלוני מכרו בשר אחר צלע י"ב יוכל להכחישו (לא כמו שהוא כעת שהרב מאמין לכל מנקר כהלכה למשה מסיני) וצריך שימוש הרבה אצל מנקרים מומחיים הרבה (דאיזה חכם הלומד מכל אדם) שנים הרבה כי הרי רוצה ליקח על עצמו אחריות של יסוד היהדות התלוי באכילת רבבות רבבות כזיתי בשר לכל הסמוכין על נתינת קבלתו עד סוף כל הדורות.

גוערין בו בנזיפה

ובזה תבינו שכאשר ראינו בעינינו רב גדול שאחר חיפוש בספרים בערך חודש (או מעט יותר) ושיחות קצרות עם מנקרים שיצא עליהם קול פסלות רצה ליקח האחריות הגדולה על עצמו להורות לשואלי דבר דבר ד' זו הלכה, כי ניקורם של המנקרים (מכשילי הרבים) הטוענים (לתרץ קלקולם) שזה ניקור אונגארן, טוב הוא ומתעקש בזה עד שא"א להעבירו על דעתו אע"ג שעומדים נגדו בויכוח גאוניס מופלגים בחכמת הניקור הרבה שנים בלימוד ובמעשה גם בחלק אחוריים ומפורסמין בכל המדינה בשמם וקבלתם נמשכת דור אחר דור מהנהו תרי צדיקיא הגה"ק מוהר"ר יושע לייב דיסקין זצוק"ל, והגה"ק מוהר"ר שמואל סאלאנט זצוק"ל ובי"ד שלהם וכבר העמידו תלמידים מומחים מופלגים במקצוע זו, ואעפ"כ לא נמנע מלהצדיק אותם את הקצבים המתרשלים ואת טענתם מנהג אונגארן וללמד עליהם זכות, בוודאי שראוי לגעור בו עד שירצה לתיקן תיקון בכל החומר שבדבר.

פרק י"ג

ובחרת בחיים

בקשה ותחנונים!!!

בני ישראל האהובים זרע בירך ד' אשר מקור קודש מחצבתו בני אברהם יצחק ויעקב שעמדו רגליהן על הר סיני.

דעו כי יסוד והקיום של עם ישראל המאמינים בה' ותורתו כמקובל דור אחר דור בראש וראשון הוא הקפדנות המדויקת באכילה ושת"י דבלאו זה זרע ישראל יוצאין לתרבות רעה ה"ו (פר"ח יור"ד סי' פ"א) ומדינות שלימות יוצאין מהדת (שו"ת ד"ח ח"א סי' ו'). וגורם צרות לכלל ישראל ח"ו בר"ג (חפץ חיים).

ברור ג"כ כי ניקור חלב מעולם נמנה בין הדברים שבהם המכשול מצוי מסיבת חסרון ידיעה של המנקרים והרבנים, וגם מחמת הותרשות עבודתה בדיקנות, וזרע ישראל נתנסו בע"ז בכל דור ודור ואותן שעמדו בנסיון זה וגם הקפידו בשאר מיכלא ומשתיא הן הן שזכו להשאיר דורות טהורות וקדושות אשר מהם נמשך שלשלת זרע בירך ד' מאז ועד עתה וגם להלאה עד ביאת גואל צדק.

אל נא אחי תרעו כאשר נשוח את אשר עם לבביו, הכלל ישראל כולו תלוי על המשקל, משקל כבד יש לכל נפש ונפש לבד.

ביד כל אחד ואחד לבחור בדרך החיים שתשפע לו חיים ארוכים וברוכים בכל טוב בעוה"ז ושכרו המוכנת לו לעוה"ב אם יתרחק כמטחוי קשת מאיסור הנמנה בין החמורות ביותר מטעם שעונשו בכרת, ומטעם תוצאותיה שמטמטם לב הנשמות לגדול וקטן ומבדיל הנשמה משורשה עד לכורתה כולה מעולם הבא (כמ"ש בזה"ק המובא ביסושה"ה שער ז') והוא איסור חלב שעונשו בכרת כמו חמץ בפסח וכל ירא וחרד החש לנפשו בניו ובנותיו לא ישקיט רוחו בהשקטת הבל ורעות רוח דאולי אינו או בטענות אחרות שוא ומדוחים כי יודע שדבר זה בנפשו הוא, וגם אכילת חלב בשוגג מנפש עד בשר יכלה כ"ש לעמוד בזה כל ימי חייו לעולם. בפרט כשרואין בחוש צרות מתרבות מיום אל יום צעירים נחטפיו בחצי שנותיהם, ועוד צרות וחליים ומקרים רעים אשר קשה להעלותן על הכתב פוקדין אנשים ונשים וטף למעלה מהרגיל וכל העם תמיהין ושיילין אלו לאלו מה זאת עשה אלקים לנו ואין איש שם על לב לחשוב כי פן ואולי לא יצאנו חובתינו בעת אשר השמועה גדלה מיום ליום שהחניות בשר מלאות חלב שאיסורו בכרת! ופונים עורף לכל השמועות כאילו לא לנו נוגע הדבר, אבל לא יעלה על דעתו כי באותו מדה נידון למעלה בפינו עורף ממנו בעת דחקו ובעת צרתו, ובעת הקטרוג וכמו שדרשו חז"ל עה"כ ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי, אם אתם פורשים ממאכלות אסורות הרי אתם שלי ואם לאו אתם של נבוכדנצר וחביריו.

פרק י"ד

לברוח גם מספק חלב

אחרי ככלות כל הנ"ל לב מי לא יפחד ומי הוא אשר לא ירעדו ידיו בעת שלוקח חתיכות בשר בהמה ונותנו לתוך פיו, בלי בירור אמתי שידע בוודאי שהחתיכה זו מנוקרת כראוי וכהוגן.

ובאמת שאפי" אם לא היי המדובר מוודאי חלב, רק מספק חלב אעפיי"כ הדין נותן שיתנזר לגמרי ממנו ולא יכניס ח"יו בשר כזה לתוך פיו דהלא לא מצינו בכל התורה איסור כרת באכילה רק בדי' דברים. א) חמץ בפסח. ב) אכילת יום כיפור. ג) אכילת חלב. ד) אכילת דם, ומה מצינו בחמץ בפסח וכן באכילה ביום כפור אפילו יהודי הדיוט ופשוט מפשוטי המון עם יפחד ויתירא לעבור עליה אפילו בספק כגון דבר שיש צועקין עליה חמץ כל איש יתרחק ממנו, וכן לענין יוה"כ, ומאי שנא חלב.

שנית הלא באכל ספק חלב בזמן הבית צריך להביא קרבן אשם להגין מן היסורין עד שיתוודע לו בהחלט כמבואר (במס' כריתות ובכמ"ק) וא"כ האיך שייך להקל לאכול דבר שחייב עליה קרבן.

ועיי ברבינו יונה ריש ברכות **דספק עבירה צריך יותר תשובה מעבירה ודאי** כי יותר מתחרט כשיודע שעשה משאינו יודע ולכן קרבן אשם תלוי הוצרך להיות יותר ביוקר מחטאת ודבר זה מבואר בכריתות כ"ב ע"ש.

ועיי באדר"י פרק ל' ר"מ אומר כל העובר עבירה אחד בספק מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו בודאי כיצד אדם חטא ונודע לו חטאו מביא חטאת בסלע, ספק חטא מביא אשם בשתי סלעים.

וכן איפסק להלכה: ברמ"א או"ח סי' תר"ג דיותר צריך לשוב: מספק עבירה מעבירה ודאית. ועיי בספרי חפוסקים שמבואר בדבריהם דלענין כפרה ותשובה יש לחוש גם למיעוט (בשו"ת צ"צ הקדמון סי' נ"ג, לב ארי' חולין י"א וסי' יש"מ פ' תולדות עה"כ ויגש יעקב, ובשו"ת אבני"צ או"ח ע"ד).

ועיי במסלת ישרים שכי' דיש להתרחק מספק איסור כמו מסם המות ממש.

ועייע ביור"ד בסיי קטי"ז בסופו דבעל נפש לא יאכל מבחמה
שהורה בה חכם, ומובן שספק איסור שהורו בה חכמים
שאיסורו מה"ת מטעם חלב גם לאדם פשוט אין לאכול.

ובסיוס הדברים נזכיר עוד מ"ש הפר"ח ביור"ד סי' פ"א
דדבר שאסרו תורה גם אם תמציא היתר לקטנים מ"מ עדיין
מטמטס הלב והמות, וכע"ז בשו"ת ערוה"ב לענין חלב מבהמה
האוכלת חמץ בפסח, ובקצוה"ש ה' שבת דיני חשיב"ס בבדי
השלחן הביא בשם הנצי"ב דמה"ט שוחטין לחולה שיבי"ס בשבת
ואין מאכילין אותו **נבילה המוכנת דנבילה (אע"ג שהותר
לחשיב"ס) מ"מ מטמטס הלב והמות** והדברים נוראים.

ונזכיר עוד מ"ש בסיי יסושי"ה (שער ז' שער הבכורות) שמהיר
להתרחק מאיסור תורה אפילו מספק ספיקא עפ"י מ"ש בזוה"ק
דהמטמא נפשו במאכ"א אי"ל חלק באלקי ישראל ולא בעוה"ב
וניזון לדורי דורות. ואעתיק לשונו: וכי אין ראוי לו לאדם ליפול
מלא קומתו ארצה וליתן בעפר פיהו ופלגי מים תרד עיניו יומם
לא ישקוט ולילה לא ינחאם קולע אל השערה לשער בעצמו שלא
היי נוהר היטב בעודו בחיים חיותו ממאכלות האסורות **אשר
אומץ עונשם חמור מכל עבירות שבעולם** לפי הזוה"ק
הני"ל שעל כל עבירות שבתורה אף על אותם שחייב בהם מיתת
בי"ד מ"מ לאחר שסבל עונשו בגיהנם ובשאר עונשים כפי שנגזר
עליו בעולם העליון עכ"פ י"ל חלק לעוה"ב ויש לו חלק בקוב"ה
ית"ש אבל זה שטימא עצמו וגופו ממאכלות האסורות מבואר
במאמר זוה"ק הני"ל שאי"ל חלק כלל באלקי ישראל ולא
בעוה"ב וניזון לדרי דרין.

ואין די להפקיע את עצמו בלבד בזהירות אלא על הכלל כולו
יצא להזהיר את אחרים ג"כ עכ"ל (כל הני"ל מסי' הק' יסוד
ושו"ש העבודה).

עוד מבואר ביסושי"ה שם כי עפ"י האריז"ל אין לאכול
אחוריים כלל אפילו מנוקר היטב, ובארצה"ב מוכרין גם
אחוריים בלי ידיעת הקהל.

ובכלל יש לתמוה על שכל אחד יתרחק טובא מאכילת מצה
מנדונד דנדונד שימצא דחימצא בחומרות שונות אע"ג שכשר

לכו"ע מדינא דשו"ע, ובחלב שאיסורו חמורה כחמץ דשניהם בכרת, ונוהג כל השנה לא רק בפסח כאשר שומע איזה תירוצ' כבר שמח שיש לו אמתלא לאכול בשר כאוות נפשו.

ובבית יצחק (עקרת הבית ס"י ד' כלל ו') וז"ל: כל מנקר לא יתנו הבשר מידו עד שיעיינו בו פעמים ושלש שאם ימצא אחריו חלב כשעורה מעבירין אותו וצריך זהירות גדול וכו' עכ"ל, הרי עד כמה נחוץ הזהירות והחקירה אחר המנקרים וכ"ז נתבטל בימינו מכל וכל ואנו תקוה שע"י העיון בקונטרס הנוכחי, בוודאי יצמח התעוררות מרובה בשמירה ממאכ"א בכלל, ומאכילת חלב בפרט, ונוכה בעזה"י שתקדש שמו יתברך על דינו, ושיתרומם קרן התורה והיראה בכל המובנים עדי נוכה לביאת משיח בן דוד בב"א.

פרק ט"ו

סאלאמי – ווארשטן – בלאויני – פרענקפורטער

נוכחנו לדעת כי גם המתנזרים מבשר בהמה מסיבת גודל המכשול פה ארצה"ב בכל חלקי הניקור טועין טעות מכאבת וסוברים שמותר לאכול (סאלאמי – ווארשטן – בלאויני – פרענקפורטער וכו') והוא מכשול עצומה עד למאוד כי לא די זה שנעשין מבשר בהמה וא"כ גורלים לא נופל משאר בשר בהמה עוד יש בו שגרוע פי כמה מבשר בהמה מחמת כמה טעמים.

טעם א: בשר שאינו נמכר בעין רק אחר טחינתה (כמו געמאלענע פלייש וסאלאמי וכל שאר הני"ל) גרועים אלף דרגות מסתם בשר מחמת העלמת עין הרואה מהו וע"י זה בעלי חרושת מכניסים בה כל הפסולת של הבשר והחלבים.

טעם ב: סאלאמי וכל הני"ל מכילין לערך 40 אחוזים (פראצענט) שמנונית ומניחים שם לתחלה בשר הממולא בחלב. ידועה מספקת בדינו שעושיין אותן בחלק אחוריים.

טעם ג': אצל אסיפת התאחדות הרי' האי שתא סיון תשמ"ב עורר אחד מן המתאפטים כי את חלק הבשר הטבור של הבהמה ולמטה ממנה שהוא שייך לחלק אחוריים ועליה חלב דאורייתא לרוב, לוקחים לעשיית הסאלאמי.

טעם ד: הבקאים קצת בספרי קורא הדורות יודעים להגיד שמאז נתחדשו מצרכים הללו סאלאמי והשאר נתגלו הרבה רמאות בארצות שונות ע"י אי הכרת תוצרתן, ואפי' בזמן שלא ידעו העולם פקוקים בסתם בשר בהמה כבר נתרבו המדקדקים בכל החומר ממצרלים הני"ל.

טעם ה: יש בדינו כתבים (דוקאמענטן) שונים (ממשרדי הבריאות של מדינות שונות אשר כולם פה אחד יעודין ויגודין כי אכילת מצרכים הני"ל מזקת מאוד מאוד לבריאת הנוף וגורמת רח"ל חולי הידועה רח"ל.

טעם ו: לפי רשימת המשדר מה גורמת, חולי הידועה רח"ל יש בסאלאמי ושאר הני"ל מרוכזין יחד ד' פרטים הגורמים רח"ל הני"ל. 1. בשר בהמה. 2. חלב. (או שומן שניהם שוין מטעם נריאות). 3. בשר מעושן. 4. קעמיקלעס שנותנים לתוכה. 5. בשר ישן. (הסאלמיס נעשים הרבה בפעם אחד ועומדים ימים רבים). 6. יש בו מלח ושאר תבלין הרבה.

הרי לפניך רכז של 6 טעמים הידועים לנו בבירור (לבד מאותן שמתגלין מידי יום ויום) שגורמים חולי הידועה רח"ל, ומי שאחרי כל אלו הטעמים עדיין מכניס בשר הני"ל לתוך ביתו, הרי זה מתחייב בנפשו ונפש ב"ב וכמאבד עצמו לדעת ממש רח"ל!

בית מדרש
הלכה למעשה

ללמד שחיטה ניקור ואריה
רית אלישע 2 בני ברק

בשורה טובה

מס' 7

בקרב יפיע אידיש הספר הנפלא דיני ניקור הכולל כל הולכות הנחיצות בניקור חלק הפנים מלחה בתמונות ודוגמיות וביאר מקיף על כל פרטותיהם

הלכה למעשה

מאת המנקה המומחה המפורסם
הרה"ג מרדכי מלאכי שליט"א
ראש בית המדרש הלכה למעשה

* הספר מעטיר כהסכמות שרו התורה גדולי דורנו שליט"א.

* ובהסכמות גדולי המנקרים של העיר החרדית בראשות הראש המנקר המפורסם הרה"ג ר' גר טרוביץ שליט"א (וראה את מכתביהם בקונטרס זה).

* ובהסכמת גאון הניקור המומחה הגדול בדורנו אשר העמיד תלמידים רבים המשמשים בקודש בתור ראשי מנקרים - ומנקרים מומחים וממגדרי השיעור ככולל הלכה למעשה הרה"ג ר' ברוך מיוזלש שליט"א - ראש המנקרים בע"פ.

* ובהסכמתו כתוב לאמור "אני מכיר שיש צורך ונחיצות גדולה בספר כזה בשביל כל רב בישראל, משגיח כשרות, כרו להסדיר כל מכושול וחוסר ידיעה מבהול בענינים שקרוינים של חלב דאורייתא ודרבנן, וכ"ש שיש צורך למנוע מושגים משובשים ומסולמנים בענינים אלו, כי השגיאות חזרות ומוצעות בעיקרים של אכולת חלב חי' וכו'.

* הספר הזה הוא תרומה חשובה לכל הכלל ישראל והי' איה"ש תועלת רבה לכל מי שיש לו יד בעניני הכשרות בין בארץ בין בחו"ל

ההנהלה